

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 27 mars 1925 kl. 2 e. m.

*Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1925—
1926 av utgifterna under riksstatens fjärde huvud-
titel, innefattande anslagen till försvarsdepartementet.
(1:a avd.)*

I. DEPARTEMENTET.

1:o) Uti den till riksdagen avlätna, den 2 januari 1925 dagtecknade pro-
positionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret
1925—1926 har Kungl. Maj:t i avseende å fjärde huvudtiteln föreslagit riks-
dagen (punkt 1 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över
försvarsärenden nämnda dag) att *dels* bestämma antalet ordinarie befattningar
i försvarsdepartementet på följande sätt:

Försvars-
departementet.
[1*.]

	Befattning.	Lönegrad.
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 17,000 kronor		—
1 expediteschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 15,000 kronor		—
1 chef för lantförsvarets kommandoexpedition, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 15,000 kronor		—
1 chef för sjöförsvarets kommandoexpedition, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 15,000 kronor		—
6 kansliråd		B 30
5 förste kanslisekreterare		B 26
1 registrator		B 22
5 andre kanslisekreterare		B 21
1 kansliskrivare		B 11
1 förste expeditiovakt		B 7
2 förste kanslibiträden		B 7
2 expeditiovakter		B 5
3 kanslibiträden		B 4
1 förste expeditiovakt å lantförsvarets kommandoexpedition		B 7
1 expeditiovakt å sjöförsvarets kommandoexpedition		B 5

*) Hänvisar till punkt i statsrådsprotokollet.

dels godkänna följande stat för försvarsdepartementet att tillämpas från och med budgetåret 1925—1926:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 245,000: —
Vikariatersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 6,000: —
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	» 21,500: —
<hr/>	
Summa kronor 272,500: —	

dels ock öka ordinarie förslagsanslaget till departementet, nu 269,800 kronor, med 2,700 kronor till 272,500 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 3—5.

Den av Kungl. Maj:t föreslagna anslagshöjningen är förorsakad av det framlagda förslaget om ordnande av kvinnliga befattningshavares avlöningsförhållanden. Av ökningen hava beräknats 2,500 kronor å anslagsposten till ordinarie tjänstemän och 200 kronor å anslagsposten till icke-ordinarie befattningshavare m. m.

*Utskottets
yttrande.*

Riksdagen har numera fattat beslut i anledning av Kungl. Maj:ts förslag angående ordnandet av kvinnliga befattningshavares avlöningsförhållanden. Detta beslut, som bland annat innebär, att kvinnliga befattningshavare icke skola vara berättigade åtnjuta lön enligt högsta löneklassen i vederbörande lönegrad i den för manliga och kvinnliga befattningshavare beslutade gemensamma löneplanen, föranleder, att den i staten för försvarsdepartementet ingående anslagsposten för avlöningar till ordinarie tjänstemän kan minskas med 996 kronor i förhållande till det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet eller till i avrundat tal 244,000 kronor. Anslagsbeloppet i sin helhet kommer härigenom att uppgå till 271,500 kronor.

Likaså föranledes av riksdagens beslut förändring i benämningen av de i 7:e, respektive 4:e lönegraderna upptagna förste kanslibiträdes- och kanslibiträdesbefattningarna.

Utskottet, som i övrigt icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:t förevarande förslag, får hemställa,

att riksdagen må

a) bestämma antalet ordinarie befattningar i försvarsdepartementet på följande sätt:

Befattning.	Lönegrad.
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 17,000 kronor	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 15,000 kronor	—
1 chef för lantförsvarets kommandoexpedition, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 15,000 kronor	—

1 chef för sjöförsvarets kommandoexpedition, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 15,000 kronor ...	—
6 kansliråd	B 30
5 förste kanslisekreterare	B 26
1 registrator	B 22
5 andre kanslisekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
2 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
3 kontorsbiträden	B 4
1 förste expeditionsvakt å lantförsvarets kommandoexpedition	B 7
1 expeditionsvakt å sjöförsvarets kommandoexpedition	B 5
b) godkänna följande stat för försvarsdepartementet att tillämpas från och med budgetåret 1925—1926:	

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 244,000: —
Vikariatersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 6,000: —
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	» 21,500: —
<hr/> Summa kronor 271,500: —	

c) öka ordinarie förslagsanslaget till departementet, nu 269,800 kronor, med 1,700 kronor till 271,500 kronor.

2:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 144) att för bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst för budgetåret 1925—1926 under fjärde huvudtiteln anvisa ett extra förslagsanslag av 9,500,000 kronor. Dyrtidstillägg vid försvarsdepartementet. [144.]

Sedan riksdagen numera fattat beslut i fråga om de allmänna grunderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl., synes för ändamålet böra anvisas anslag med det av Kungl. Maj:t förslagna beloppet. Med hänsyn till önskvärdheten att få de för departementet, lantförsvaret och sjöförsvaret disponerade medlen för dyrtidstillägg var för sig redovisade, har utskottet ansett sig böra föreslå den jämkningen i Kungl. Maj:ts förslag att särskilda anslag härför upptagas i riksstaten.

Härav följer att anslag till dyrtidstillägg böra upptagas under rubriken »Diverse» å avd. Lantförsvaret, respektive avd. Sjöförsvaret. Nämda rubrik bör för sjöförsvarets vidkommande flyttas efter rubriken »Sjökarteverket.» En ungefärlig uppskattning giver vid handen, att av det föreslagna anslagsbeloppet bör beräknas för:

Försvarsdepartementet	kronor 50,000: —
Lantförsvaret	» 6,000,000: —
Sjöförsvaret	» 3,450,000: —
<hr/> Summa kronor 9,500,000: —	

Under förevarande punkt bör på grund härav beräknas ett förslagsanslag av 50,000 kronor för bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid försvarsdepartementet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid försvarsdepartementet för budgetåret 1925—1926 under fjärde huvudtiteln anvisa ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor.

II. LANTFÖRSVARET.

A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

Arméförvalt-
ningen.

[2.]

3:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3) att dels godkänna vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden såsom bil. 1 fogade stat för arméförvaltningen, att tillämpas under budgetåret 1925—1926, dels ock öka ordinarie förslagsanslaget till arméförvaltningen, nu 526,136 kronor, med 20,500 kronor till 546,636 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 6 och 7.

Den av Kungl. Maj:t föreslagna höjningen av detta anslag är förorsakad dels av att vissa befattningar i förutvarande andra normalgraden avsetts att uppflyttas från lönegrad B 24 (B 15) till lönegrad B 26 (B 16), dels ock av Kungl. Maj:ts förslag i fråga om ordnandet av de kvinnliga befattningshavarnas avlöningsförhållanden.

De till uppflyttning i högre lönegrad av Kungl. Maj:t föreslagna tjänsterna äro följande:

sekreterarebefattningen å civila departementets kanslibyrå,
pensionskamrerarebefattningen å civila departementets kameralbyrå,
två revisionskommissariebefattningar, med vilka föredragningskyldighet i anmärkningsmål är förbunden, och
ombudsmannabefattningen.

De skäl, som av Kungl. Maj:t anförts för den ifrågasatta uppflyttningen återfinnas i det vid statsverkspropositionen under rubriken »För flera huvudtitlar gemensamma frågor» fogade statsrådsprotokollet över finansärenden den 2 januari 1925 (II sid. 14—21).

Det ordinarie anslaget till arméförvaltningen har av Kungl. Maj:t föreslagits höjt från 526,136 kronor till 546,636 kronor. Av höjningen faller 16,000 kronor å anslagsposten till avlöning åt ordinarie civil personal och 4,500 kronor å anslagsposten till avlöning åt icke-ordinarie befattningshavare m. m.

Förutom det ordinarie anslaget har av Kungl. Maj:t äskats ett extra anslag å 33,200 kronor till upprätthållande av arméförvaltningens verksamhet.

Sistberörda anslag, som för budgetåret 1925—1926 upptagits i riksstaten med 32,600 kronor, har nu höjts med hänsyn till Kungl. Maj:ts förslag rörande ordnandet av de kvinnliga befattningshavarnas avlöningsförhållanden.

De allmänna grunder, som av Kungl. Maj:t framlagts i fråga om uppflyttning i lönegrad av vissa tjänster, tillhörande förutvarande andra normalgraden, hava av utskottet i stort sett lämnats utan erinran, och har riksdagen numera godkänt vad utskottet i berörda hänseende anfört (statsutskottets utlåtande nr 13). Härvid har förutsatts, att vid behandling av de förslag till stater, som Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen framlagt, en särskild prövning skulle ägnas de tjänster tillhörande den förutvarande andra normalgraden, vilka ifrågasatts att uppflyttas i högre lönegrad, i och för utrönande huruvida ovan angivna grunder vore i särskilda fallen tillämpliga. Beträffande de befattningar utav ifrågavarande slag å arméförvaltningens stat, som av Kungl. Maj:t föreslagits skola uppflyttas i högre lönegrad, synes någon tvekan icke behöva råda om att de med föredragnings skyldighet förbundna revisionskommissariebefattningarna samt ombudsmannatjänsten böra uppflyttas. Däremot synes det enligt utskottets mening i viss mån tvivelaktigt, huruvida sådan uppflyttning bör medgivas även för sekreterarebefattningen å civila departementets kanslibyrå samt pensionskamrerartjänsten. Såvitt av utredningen framgår, lär det nämligen kunna ifrågasättas, om nämnda båda befattningar i alla avseenden uppfylla de av riksdagen för uppflyttning uppställda villkor. Emellertid har utskottet beträffande sekreterarebefattningen funnit, att arten och omfattningen av det arbete, som är förenat med densamma och de kvalifikationer, som måste ställas på tjänstinnehavaren, i stort sett äro sådana, att en uppflyttning kan anses befogad, och har utskottet alltså ej heller i denna del velat motsätta sig Kungl. Maj:ts förslag. Vidkommande däremot pensionskamrerartjänsten har utskottet kommit till den uppfattningen att de ärenden, som åligga innehavaren av nämnda tjänst att föredraga, icke äro av den krävande art att de motivera en uppflyttning i lönegraden B. 26.

Med anledning av riksdagens beslut i fråga om ordnandet av de kvinnliga befattningshavarnas avlöningsförhållanden erfordras vissa jämkningar i den av Kungl. Maj:t föreslagna staten för arméförvaltningen. Sålunda böra benämningarna första kanslibiträden och kanslibiträden ersättas med kanslibiträden, respektive kontorsbiträden. Därjämte föranleder nämnda beslut och den vidtagna förändringen i fråga om pensionskamrerarens lönegrad sänkning av anslagsposten till avlöning åt ordinarie civil personal från 391,000 kronor med 5,316 kronor till i avrundat tal 385,700 kronor. Förstnämnda beslut föranleder därjämte en sänkning av anslagsposten till avlöning åt icke-ordinarie befattningshavare m. m. från föreslagna 76,500 kronor med ungefärligen 1,000 kronor till 75,500 kronor.

För budgetåret 1925—1926 lärers alltså med iakttagande av vad sålunda anförts följande stat böra fastställas för arméförvaltningen:

*Utskottets
yttrande.*

	An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.		An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.
Avlöning till civil personal.					
Generalkrigskommissarie	1	Avd. A. 3	Kanslibiträden	8	Avd. B. 7
Krigsråd	4	Avd. B. 30	Expeditionsvakter	6	Avd. B. 5
Ombudsman	1	Avd. B. 26	Kontorsbiträden	13	Avd. B. 4
Revisionskommissarier	2	Avd. B. 26	Domäntjänsteman, arvode . . .	1	—
Sekreterare	1	Avd. B. 26			
Pensionskamrerare	1	Avd. B. 24	Avlöning till civilmilitär personal.		
Kamrerare	3	Avd. B. 24	Å sjukvårdsstyrelsen:		
Krigskassör	1	Avd. B. 24	Generalfältläkare	1	C. 16
Revisionskommissarie	1	Avd. B. 24	Överfältläkare	1	C. 14
Sekreterare	1	Avd. B. 24	Överfältveterinär	1	C. 14
Sekreterare och kamrerare	2	Avd. B. 24	Byråassistent, regementsläkare	1	C. 11
Bokhållare	2	Avd. B. 21	Byråassistent, regementsveteri- när	1	C. 9
Notarier	4	Avd. B. 21	Assistent, bataljonsläkare . . .	1	C. 9
Registrator	1	Avd. B. 21	Förrädsvaktmästare	1	C. 1
Revisorer	9	Avd. B. 21			
Kansliskrivare	5	Avd. B. 11			
Förste expeditionsvakt	1	Avd. B. 7			

Löner till ovanstående ordinarie civil personal, förslagsvis kronor 385 700:—

Löner till ovanstående ordinarie civilmilitär personal, förslagsvis » 68 136:—

Vikariatsersättningar, förslagsvis » 11 000:—

Avlöning till icke-ordinarie befattningshavare m. m. (häri ingår, bland annat,
arvode till domäntjänstemannen med 5,400 kronor) » 75 500:—

Summa förslagsanslag kronor 540 336:—

**Till arméförvaltningen hörande militär och civilmilitär personal, som åtnjuter avlöning å
andra stater.**

Å artilleridepartementet:

generalfälttygmästaren, fälttygmästaren, 6 artilleristabsofficerare, 7 departementsskrivare;

Å fortifikationsdepartementet:

chefen för fortifikationen, regementsofficerare, officerare och underofficerare vid fortifikationen
efter behov;

Å intendentsdepartementet:

generalintendenten, 2 regementsofficerare, officerare och underofficerare vid intendenturkåren
efter behov;

Å sjukvårdsstyrelsen:

1 officer vid intendenturkåren och 1 förvaltare vid intendenturkåren.

Vad slutligen angår det extra anslaget till upprätthållande av arméförvalt-
ningens verksamhet, synes i fråga om det av Kungl. Maj:t föreslagna anslags-
beloppet den förändringen böra vidtagas, att detsamma på grund av riks-
dagens ovanberörda beslut rörande kvinnliga befattningshavares avlönings-
förhållanden sänkes med 372 kronor till i avrundat tal 32,900 kronor.

Beträffande förevarande ordinarie anslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna ovan intagna stat för arméförvaltningen att till-
lämpas under budgetåret 1925—1926,

b) öka ordinarie förslagsanslaget till arméförvaltningen, nu 526,136 kronor, med 14,200 kronor till 540,336 kronor.

4:o) Under hänvisning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört hemställer utskottet

Arméförvaltningens verksamhet.

att riksdagen må till upprätthållande av *arméförvaltningens verksamhet* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 32,900 kronor.

[3.]

5:o) I fråga om Kungl. Maj:ts framställning rörande anslag till avlöning åt personal vid staber och truppförband m. fl. (punkt 4) kommer utskottet att framdeles avgiva utlåtande; vilket utskottet velat härmed för riksdagen

Avlönings-
anslaget.

[4.]

anmäla.

6:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5) får utskottet hemställa,

Dagavlönings-
tillägg åt indelt
manskap.

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för utbetalande av *tillägg till dagavlöning åt indelt manskap* under tjänstgöring i egenskap av underbefäl, instruktör eller beställningsman vid skolor och övningar utom vanliga repetitionsövningar för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 100,000 kronor.

[5.]

7:o) Kungl. Maj:t har (punkt 6) föreslagit riksdagen att för tilldelande av mötesbidrag åt vissa officerare och underofficerare jämte vederlikar för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 20,600 kronor.

Mötesbidrag.

[6.]

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 30 och 31.

Anslaget till mötesbidrag är för budgetåret 1924—1925 upptaget med 35,000 kronor, varav 20,000 kronor beräknats för Södra skånska infanteriregementet och 7,500 kronor för vardera av Första och Andra livgrenadjärregementena.

Även för budgetåret 1925—1926 har anslag för ifrågavarande ändamål ansetts erforderligt. Enligt verkställd utredning har sålunda för Södra skånska infanteriregementet beräknats ett belopp av 16,000 kronor samt för Första och Andra livgrenadjärregementena tillhopa 4,600 kronor. Det erforderliga anslaget skulle sålunda för sistnämnda budgetår kunna begränsas till 20,600 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må för tilldelande av *mötesbidrag* åt vissa officerare och underofficerare jämte vederlikar för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 20,600 kronor.

Rekryterings-
kostnader.

[7.]

8:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7) att öka ordinarie reservationsanslaget till rekryteringskostnader, nu 170,000 kronor, med 190,000 kronor till 360,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes 8 sid. 31—33 i statsrådsprotokollet.

För budgetåret 1923—1924 har för detta ändamål anvisats 100,000 kronor, varjämte 300,000 kronor av förefintliga reservationer å anslaget stodo till förfogande. För budgetåret 1924—1925 har även ett sammanlagt belopp av 400,000 kronor ansetts erforderligt. Härav beräknas 230,000 kronor kunna bestridas av reservationer å anslaget. Återstoden eller 170,000 kronor beviljades för ändamålet av 1924 års riksdag. För budgetåret 1925—1926 har för rekryteringskostnader beräknats ett belopp av 383,000 kronor, därav dock 23,000 kronor skulle kunna täckas av reserverade medel å anslaget för innevarande budgetår. Visserligen har det beräknats att av sistnämnda anslag ett reserverat belopp av omkring 47,000 kronor kommer att stå till förfogande den 30 juni 1925, men har det med hänsyn till anslagets natur av reservationsanslag ansetts försiktigast att icke taga hela den beräknade reservationen i anspråk.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till rekryteringskostnader, nu 170,000 kronor, med 190,000 kronor till 360,000 kronor.

Arméns
reservstater.

[8.]

9:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8) att, i avbidan på den särskilda proposition, som kunde komma att avlätas i ämnet, tillsvidare beräkna ordinarie förslagsanslaget till arméns reservstater till 760,000 kronor.

Beträffande denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet velat härmed för riksdagen

anmäla.

Arméns perso-
nal över stat.

[9.]

10:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9) får utskottet, under hänvisning till statsrådsprotokollet sid. 34 och 35, hemställa,

att riksdagen må

a) i riksstaten för budgetåret 1925—1926 uppföra ordinarie förslagsanslaget till arméns personal över stat med oförändrat belopp, 360,000 kronor,

b) medgiva, att anslaget till arméns personal över stat må tagas i anspråk för utbetalande till de officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare i fältläkarkårens och fältveterinärkårens reserv, som under tiden 1 juli 1925—30 juni 1926 inom reserven erhålla sin första anställning i officers eller underofficers tjänstegrad eller tjänsteklass, av tillfällig förhöjning uti den enligt förordningen den 15 november 1912, angående arméns reserver av befäl och civilmilitär personal, medgivna ekiperingshjälpen med 250 kronor för officerare och vederlikar samt med 300 kronor för underofficerare.

11:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11) hemställer utskottet,

Höjning av
dagtraktamen-
ten.

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för bestridande av kostnaderna för *höjning av dagtraktamenten* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 700,000 kronor.

[11.]

12:o) Under hänvisning till vad statsrådsprotokollet sid. 37 innehåller rörande Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12) hemställer utskottet,

Resestipendier.

[12.]

att riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, må i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptaga ordinarie reservationsanslaget till resestipendier utan angivet belopp.

B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

Samtliga anslag under denna rubrik äro ordinarie och hava av Kungl. Maj:t i förslaget till riksstat för budgetåret 1925—1926 upptagits med oförändrade belopp.

C. Undervisning, understöd, expenser m. m.

13:o) Kungl. Maj:t har (punkt 16) föreslagit riksdagen att minska ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, nu 565,000 kronor, med 1,300 kronor till 563,700 kronor.

Undervisnings-
anslaget.

[16.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 42—45 av statsrådsprotokollet.

Det ordinarie undervisningsanslaget har för budgetåret 1925—1926 beräknats till 563,729 kronor 80 öre, därav 63,649 kronor 80 öre till undervisningsmateriel, 206,300 kronor till de fasta undervisningsverken m. m. samt 293,780 kronor till tillfälligtvis anordnade skolor och utbildningskurser samt oförutsedda behov.

Därjämte hava beräknats förstärkningsanslag för nämnda budgetår, till undervisningsmateriel 42,433 kronor 20 öre och till de fasta undervisningsverken m. m. 80,286 kronor eller tillhopa 122,719 kronor 20 öre.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot den gjorda beräkningen av medelsbehovet, hemställer beträffande det ordinarie undervisningsanslaget,

att riksdagen må minska ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, nu 565,000 kronor, med 1,300 kronor till 563,700 kronor.

Förstärkning
av undervis-
ningsanslaget, 14:o) Under hänvisning till vad under nästföregående punkt anförts
hemställer utskottet,

[17.]

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 122,700 kronor.

Vissa utbild-
ningskurser vid
skjutskolan för
infanteriet och
kavalleriet.

15:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18) att för anordnande av vissa utbildningskurser vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 41,600 kronor.

[18.]

Utredningen återfinnes å sid. 46 och 47 i statsrådsprotokollet.

I likhet med vad tidigare under en följd av år ägt rum, hava jämväl för innevarande budgetår särskilda medel ställts till förfogande för vissa utbildningskurser vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet. Riksdagen har nämligen dels för sådant ändamål anvisat ett extra reservationsanslag av 51,500 kronor, dels ock medgivit, att för samma ändamål jämväl finge tagas i anspråk ett belopp av 10,000 kronor av det för anordnande av dylika kurser vid skjutskolan för år 1921 beviljade extra reservationsanslag av 46,070 kronor. Ifrågavarande medelsbehov har beräknats sålunda:

kulsprutekurs för majorer och kompanichefer	kronor	13,500: —
» » subalternofficerare ur infanteriet	»	27,600: —
» » » » kavalleriet	»	6,400: —
kurs för utbildning av underofficerare i skjutning och eld- strid	»	14,000: —
Summa kronor		61,500: —

För budgetåret 1925—1926 har av vederbörande myndigheter beräknats dels för en kulsprutekurs för subalternofficerare ur infanteriet, dels ock för en kurs för utbildning av underofficerare i skjutning och eldstrid tillhopa 41,600 kronor.

Utskottet, som ansett sig böra tillstyrka förevarande förslag, får hemställa,

att riksdagen må för anordnande av *vissa utbildningskurser vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 41,600 kronor.

Vissa kost-
nader för
krigsskolans
verksamhet.

16:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19) får utskottet, under hänvisning till sid. 47 och 48 av statsrådsprotokollet, hemställa,

[19.]

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av *vissa kostnader för krigsskolans verksamhet* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 55,000 kronor.

17:o) Kungl. Maj:t har (punkt 22) föreslagit riksdagen medgiva, att till den vid skytteförbundens överstyrelses expedition anställda personalen, med undantag av kassaförvaltaren, må från förefintliga reservationer under extra anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande under år 1925 utbetalas dyrtidstillägg enligt de grunder, som för samma år äro eller kunna vara bestämda i fråga om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 49—51 i statsrådsprotokollet.

Frivilliga
skytteväsen-
dets befräm-
jande.
[22.]

I sammanhang med förevarande ärende har utskottet till behandling förehåft följande motioner, väckta inom första kammaren (nr 21) av herr J. Johansson i Friggeråker m. fl. och (nr 32) av herr E. Trygger m. fl. samt inom andra kammaren (nr 14) av herr A. Lindgren m. fl. och (nr 27) av herr A. Lindman m. fl.

Motioner.

I den av herr Johansson i Friggeråker m. fl. väckta motionen, vilken är likalydande med herr Lindgrens m. fl. förenämnda motion inom andra kammaren, har hemställts, att riksdagen till det frivilliga skytteväsendets befrämjande måtte å extra stat för tiden 1 juli 1925—30 juni 1926 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor att fördelas av Kungl. Maj:t efter inhämtat förslag från skytteförbundens överstyrelse.

I herr Tryggers m. fl. och herr Lindmans m. fl. ovanberörda motioner, vilka ävenledes äro likalydande, har hemställts, att riksdagen måtte för budgetåret 1925—1926 anvisa ett belopp av 500,000 kronor till det frivilliga skytteväsendets befrämjande.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till ovannämnda motioner inom andra kammaren nr 14 och nr 27.

Skytteförbundens överstyrelse har hos Kungl. Maj:t hemställt, att för budgetåret 1925—1926 måtte till det frivilliga skytteväsendets befrämjande anvisas ett anslag av 1,156,000 kronor.

Arméförvaltningen har föreslagit en sänkning av anslaget till 930,000 kronor.

Departementschefen har redan med hänsyn till nödvändigheten av att iakttaga den strängaste sparsamhet icke ansett sig kunna föreslå att i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptages anslag för ifrågavarande ändamål.

Beträffande frågan om beredande av dyrtidstillägg under år 1925 åt befattningshavare hos skytteförbundens överstyrelse anför departementschefen följande:

»Enligt beslut av riksdagen har den vid skytteförbundens överstyrelses expedition anställda personal, som är för sitt uppehälle uteslutande hänvisad till sin avlöning från överstyrelsen — d. v. s. hela personalen med undantag av kassaförvaltaren — under åren 1920—1924 uppburit dyrtidstillägg enligt de ifråga om dyrtidstillägg för befattningshavare i statens tjänst gällande grunder. Då det torde vara med billighet överensstämmande, att samma personal även under år 1925 kommer i åtnjutande av motsvarande

förmån, finner jag mig böra tillstyrka, att av riksdagen inhämtas medgivande att för sådant ändamål disponera å extra anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande förefintliga reservationer, vilka härtill torde lämna tillgång.»

Utskottets
yttrande.

Enligt utskottets mening måste samma skäl, som föranlett riksdagen att hittills bevilja anslag till det frivilliga skytteväsendets befrämjande, allt fortfarande anses föreligga. På grund härav synes i överensstämmelse med de motionsvis väckta förslagen jämväl för budgetåret 1925—1926 anslag böra anvisas för detta ändamål.

Anslaget torde böra bestämmas till samma belopp, som utgår för innevarande budgetår, eller 500,000 kronor och fördelningen av anslagsbeloppet verkställas av Kungl. Maj:t efter inhämtat förslag från skytteförbundens överstyrelse.

Utskottet, som ansluter sig till Kungl. Maj:ts förslag rörande dyrtidstilläggs utbetalande till viss hos överstyrelsen anställd personal, hemställer

att riksdagen må

a) med bifall till herrar Johanssons i Friggeråker m. fl. och Tryggers m. fl. samt Lindgrens m. fl. och Lindmans m. fl. ovanberörda motioner till *det frivilliga skytteväsendets befrämjande* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 500,000 kronor att fördelas av Kungl. Maj:t efter inhämtat förslag från skytteförbundens överstyrelse;

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag medgiva, att till den vid skytteförbundens överstyrelses expedition anställda personalen, med undantag av kassaförvaltaren, må från förefintliga reservationer under extra anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande under år 1925 utbetalas dyrtidstillägg enligt de grunder, som för samma år äro eller kunna varda bestämda i fråga om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

Expens-
anslaget.
[23.]

18:o) Kungl. Maj:t har (punkt 23) föreslagit riksdagen att minska ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m., nu 306,000 kronor, med 20,700 kronor till 285,300 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 51—53.

För innevarande budgetår är expensanslaget upptaget med 306,000 kronor och har därjämte till detsammas förstärkning anvisats ett extra anslag av 258,000 kronor.

Medelsbehovet för budgetåret 1925—1926 för ifrågavarande ändamål har beräknats till sammanlagt 568,400 kronor, därav för det ordinarie anslaget ansetts erforderligt ett belopp av i avrundat tal 285,300 kronor och till förstärkningsanslag återstoden eller 283,100 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts be-

räkning av medelsbehovet för skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m. för budgetåret 1925—1926, får beträffande det ordinarie anslaget hemställa,

att riksdagen må minska ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m., nu 306,000 kronor, med 20,700 kronor till 285,300 kronor.

19:o) Under hänvisning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört, hemställer utskottet,

Förstärkning
av expens-
anslaget.

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m.* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 283,100 kronor.

[24.]

20:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 26) att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden — vilket ordinarie anslag föreslagits till upptagande i riksstaten för budgetåret 1925—1926 med oförändrat belopp, 163,000 kronor — för nämnda budgetår anvisa ett extra anslag av 197,000 kronor.

Förstärkning
av anslaget till
skrivmateri-
alier m. m.
vid trupp-
förbanden.

[26.]

Under erinran att för innevarande budgetår anvisats för ändamålet ett extra anslag till samma belopp som det nu föreslagna, får utskottet, med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 197,000 kronor.

21:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27) hemställer utskottet,

Generalstabens
översiktskarta
över Sverige.

att riksdagen må för *fortsättande av arbetena för utgivande av generalstabens översiktskarta över Sverige* i skalan 1 : 400,000 för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 11,500 kronor.

[27.]

D. Förplägnad, intendenturmateriel, remontering, övningar m. m.

22:o) Kungl. Maj:t har (punkt 28) föreslagit riksdagen att minska ordinarie förslagsanslaget till mathållning, nu 9,554,000 kronor, med 124,000 kronor till 9,430,000 kronor.

Mathållning.

[28.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 57 och 58 i statsrådsprotokollet.

Ordinarie förslagsanslaget till mathållning har i riksstaten för budgetåret 1924—1925 upptagits med 9,554,000 kronor, därvid portionskostnaden beräknats till 80 öre för man och tjänstgöringsdag samt antalet tjänstgöringsdagar uppskattats till 11,942,000.

För budgetåret 1925—1926 har arméförvaltningen beräknat portionskostnaden till 86 öre för man och tjänstgöringsdag.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Vad arméförvaltningen anfört i fråga om beräkningen av mathållningsanslaget förtjänar beaktande. Såsom jag inledningsvis anfört, hoppas jag emellertid kunna framdeles föreslå vissa åtgärder, som torde komma att under budgetåret 1925—1926 medföra möjligheter till besparingar. Dessa åtgärder komma att påverka även förevarande anslag. Anslaget torde därför jämväl för nästkommande budgetår kunna beräknas på grundval av en portionskostnad av 80 öre för man och dag. I enlighet härmed och då, såsom förut nämnts, antalet tjänstgöringsdagar för ifrågavarande budgetår uppskattats till 11,787,000, skulle anslaget till mathållning upptagas med $(11,787,000 \times 0,80 =)$ i avrundat tal 9,430,000 kronor.»

Utskottets
yttrande.

Med beaktande av vad departementschefen sålunda anfört har utskottet ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till mathållning, nu 9,554,000 kronor, med 124,000 kronor till 9,430,000 kronor

Munderings-
utrustning.

[29.]

23:o Kungl. Maj:t har (punkt 29) föreslagit riksdagen att minska ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning, nu 4,184,000 kronor, med 58,000 kronor till 4,126,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 58 i statsrådsprotokollet.

Ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning, som under en följd av år beräknats efter 33 öre om dagen för varje man och 10 öre om dagen för varje häst, har för budgetåret 1924—1925 upptagits med 4,184,000 kronor. Till det ordinarie anslagets förstärkning har för samma budgetår anvisats ett extra anslag av 2,749,000 kronor, beräknat efter 22 öre om dagen för varje man och 5 öre om dagen för varje häst.

Av arméförvaltningen verkställda beräkningar, vilka av departementschefen lämnats utan erinran, giva vid handen, att för budgetåret 1925—1926 för ifrågavarande ändamål erfordras dels ett ordinarie anslag å 4,126,000 kronor, dels ock ett förstärkningsanslag av 2,711,000 kronor. Sagda anslag äro beräknade efter enahanda grunder, som de för innevarande budgetår tillämpade.

Utskottet, som i likhet med departementschefen icke funnit anledning till erinran mot de gjorda beräkningarna, får beträffande det ordinarie anslaget hemställa,

att riksdagen må minska ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning, nu 4,184,000 kronor, med 58,000 kronor till 4,126,000 kronor.

24:o) Med åberopande av vad utskottet under närmast föregående punkt anfört hemställer utskottet,

Förstärkning
av munderings-
anslaget.

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 2,711,000 kronor.

[30.]

25:o) Kungl. Maj:t har (punkt 31) föreslagit riksdagen att minska ordinarie reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m., nu 1,731,000 kronor, med 16,000 kronor till 1,715,000 kronor.

Intendentur-
anslaget.

[31.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 59 och 60 i statsrådsprotokollet.

I riksstaten för innevarande budgetår är ordinarie reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m. upptaget med 1,731,000 kronor. Anslaget har beräknats sålunda:

Titel I. Kasernutredning.....	kronor	597,100:—
Titel II. Förplägnadsutredning.....	»	633,607: 72
Titel III. Intendenturfordon	»	380,000:—
Titel IV. Skidmateriel	»	120,000:—
Summa kronor		1,731,707: 72

eller i avrundat tal 1,731,000 kronor.

Till förstärkning av det ordinarie anslaget har för samma budgetår anvisats ett extra anslag av 239,000 kronor.

Enligt verkställda beräkningar har för budgetåret 1925—1926 det ordinarie anslaget för ifrågavarande ändamål ansetts kunna begränsas till 1,715,000 kronor medan det erforderliga förstärkningsanslaget upptagits till 236,000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får beträffande förevarande ordinarie anslag hemställa,

att riksdagen må minska reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m., nu 1,731,000 kronor, med 16,000 kronor till 1,715,000 kronor.

26:o) Under hänvisning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört, hemställer utskottet,

Förstärkning
av intendentur-
anslaget.

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m.* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 236,000 kronor.

[32.]

27:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 34) och under erinran att det ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden föreslagits till upptagande i riksstaten för budgetåret 1925—1926 med oförändrat belopp, 2,300,000 kronor, men att förstärkningsanslaget sänkts med 450,000 kronor, får utskottet hemställa,

Förstärkning
av bränsle-
anslaget.

[34.]

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 1,800,000 kronor.

Remontering. 28:o) Kungl. Maj:t har (punkt 35) föreslagit riksdagen minska ordinarie
[35.] reservationsanslaget till remontering, nu 550,000 kronor, med 132,000 kronor till 418,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 63—70 i statsrådsprotokollet.

Motioner. I två lika lydande motioner, väckta, den ena (nr 91) inom första kammaren av herr N. A. Nilsson och den andra (nr 67) inom andra kammaren av herr J. Fjellman har hemställts, att riksdagen ville besluta, att det i statsverkspropositionen upptagna anslaget skall ökas till kronor 500,000 för inköp av 500 remonter till ett medelpris av 1,000 kronor.

I fråga om de skäl motionärerna anfört till stöd för sin framställning får utskottet hänvisa till ovannämnda motion nr 67.

Ordinarie reservationsanslaget till remontering har i riksstaten för budgetåret 1924—1925 upptagits med 550,000 kronor. Anslaget är beräknat sålunda:

Utgifter.

Inköp av remonter	kronor 500,000: —	
Transport-, rese- och diverse kostnader	» 93,750: —	
Omkostnader vid depåerna	» 25,000: —	
Å depå störtade remonter	» 23,750: —	642,500: —

Inkomster.

Utrangerade stamhästar	kronor 77,710: —	
Ersättning för till tjänstehästar uttagna stam- hästar	» 15,000: —	92,710: —
		<hr/> Återstod kronor 549,790: —
eller i runt tal av riksdagen beviljade	kronor 550,000: —	

Den av Kungl. Maj:t nu föreslagna anslagsminskningen avser i främsta rummet nedbringandet av kostnaderna för inköp av ersättningsremonter. I stället för att, såsom för innevarande budgetår varit fallet, medel beviljats för inköp av 500 ersättningsremonter, har nämligen nu beräknats, att under nästkommande budgetår remontuppköpen kunna begränsas till att avse endast 400 remonter. Med samma medelinköpspris av 1,000 kronor för remont, som gällt för remonteringsanslagets beräkning för innevarande budgetår, skulle sålunda för remontinköp under budgetåret 1925—1926 erfordras allenast 400,000 kronor.

Kostnaderna för transport, resor och diverse hava såsom en följd härav ansetts kunna nedbringas till 75,000 kronor.

Beträffande Kungl. Maj:ts förslag i övrigt får utskottet hänvisa till följande såsom bilaga till statsrådsprotokollet fogade anslagsberäkning:

	Kronor.	Summa kronor.
Utgifter.		
Inköp av remonter.		
400 ersättningsremonter å 1 000 kronor	400 000	—
Transport-, rese- och diverse kostnader.		
400 remonter å 187 kronor 50 öre	75 000	—
Omkostnader vid depåerna	25 000	—
Å depå störtade remonter.		
20 remonter å 1 187 kronor 50 öre	23 750	—
Summa kronor	523 750	—
Inkomster.		
Utrangerade stambästar.		
755 hästar å 120 kronor	90 600: —	—
Ersättning för till tjänstehästar uttagna stambästar		
10 under tiden 1 juli 1925—30 juni 1926 uttagna hästar å 1 500 kronor	15 000: —	105 600 —
Återstod kronor	418 150	—
eller i avrundat tal	—	418 000 —

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och alltså ej kunnat biträda de i ämnet väckta motionerna, hemställer,

*Utskottets
yttrande.*

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å ovanberörda av herrar N. A. Nilsson och Fjellman väckta motioner minska ordinarie reservationsanslaget till reparation, nu 550,000 kronor, med 132,000 kronor till 418,000 kronor.

29:o) Kungl. Maj:t har (punkt 36) föreslagit riksdagen att minska ordinarie förslagsanslaget till furagering, nu 4,718,000 kronor, med 85,000 kronor till 4,633,000 kronor.

*Furagering.
[36.]*

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 70 och 71 i statsrådsprotokollet.

Ordinarie förslagsanslaget till furagering upptogs i riksstaten för budgetåret 1923—1924 med 4,715,453 kronor och är i riksstaten för budgetåret 1924—1925 upptaget med 4,718,000 kronor. Anslaget har för vart och ett av nämnda budgetår beräknats efter 1 krona 25 öre för häst och dag utom för de vid remontdepåerna befintliga remonterna, för vilka beräknats en årlig utfordringskostnad av 309 kronor för varje remont. Till grund för anslagsberäkningen har vidare lagts ett antal underhållsdagar av för förstnämnda budgetår 3,648,762 och för innevarande budgetår 3,650,772. Remontantalet har för vardera budgetåret beräknats till 500.

Bihang till riksdagens protokoll 1925. 6 saml. 4 häft. (Nr 4.)

597 25 2

För budgetåret 1925—1926 har arméförvaltningen beräknat anslaget för furagering till 5,485,000 kronor. Därvid hava upptagits 4,100,000 hästunderhållsdagar samt en rationskostnad av 1 krona 30 öre för häst och dag. För utfodring av vid remontdepåerna befintliga 500 remonter har därjämte beräknats en kostnad av 309 kronor om året för varje remont.

Departementschefen anför i ärendet följande:

»Vad först angår antalet hästunderhållsdagar, torde, på grund av den minskning i stambästbeståndet, varmed jag under nästföregående punkt räknat, detta antal för budgetåret 1925—1926 icke behöva upptagas så högt, som av arméförvaltningen föreslagits, utan synes enligt verkställd beräkning (se Bil. 61) ifrågavarande antal kunna begränsas till 3,582,857.

Beträffande rationskostnaden har arméförvaltningen angivit goda skäl för sitt förslag att beräkna nämnda kostnad till 1 krona 30 öre för häst och dag. Med hänsyn till vad jag inledningsvis anför i fråga om åtgärder i besparande syfte, torde man dock kunna stanna vid senast tillämpade beräkningsgrund eller 1 krona 25 öre för häst och dag.

Vidkommande slutligen utfodringskostnaden för de vid remontdepåerna befintliga remonterna torde densamma i överensstämmelse med arméförvaltningens förslag böra beräknas till 309 kronor för varje remont.

I överensstämmelse med vad sålunda anförts har jag låtit beräkna ordinarie furageringsanslaget för budgetåret 1925—1926, och skulle detsamma enligt denna beräkning uppgå till 4,633,000 kronor».

Utskottets
yttrande.

Utskottet, som förutsätter, att med ovanberörda av Kungl. Maj:t gjorda beräkning av medelsbehovet för furagering under nästkommande budgetår något överskridande av anslaget icke kommer att äga rum, hemställer

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till furagering, nu 4,718,000 kronor, med 85,000 kronor till 4,633,000 kronor.

Drift och
underhåll av
person-
automobiler.

[37.]

30:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 37) får utskottet under hänvisning till sid. 72 av statsrådsprotokollet hemställa,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för drift och underhåll av personautomobiler för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

Trupp-
förbandens
övningar.

[38.]

31:o) Kungl. Maj:t har (punkt 38) föreslagit riksdagen att minska ordinarie reservationsanslaget till truppförbandens övningar, nu 1,775,000 kronor, med 226,000 kronor till 1,549,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 72—80 i statsrådsprotokollet.

Motioner.

I sammanhang med förevarande ärende har utskottet till behandling förehått tvenne likalydande motioner, väckta, den ena (nr 33) inom första kam-

maren av herr *E. Trygger m. fl.* och den andra (nr 28) inom andra kam-maren av herr *A. Lindman m. fl.*; i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte bevilja ett anslag av 50,000 kronor till anordnande av frivilliga övningar med landstormen under budgetåret 1925—1926, att utgå i enlighet med de bestämmelser, som av Kungl. Maj:t utfärdas.

I fråga om de skäl motionärerna anfört till stöd för sin framställning får utskottet hänvisa till ovanberörda motion nr 28.

Ordinarie reservationsanslaget till truppförbandens övningar är i riks- Kungl. Maj:t. staten för innevarande budgetår upptaget med 1,775,000 kronor. Anslaget har beräknats sålunda:

Titel I.	Hästlega	kronor	474,210:—
Titel II.	Befälsövningar	»	100,000:—
Titel III.	Vinterövningar	»	377,000:—
Titel IV.	Truppförbandens övriga övningar	»	823,790:—
Summa kronor			1,775,000:—

Tidigare hava å förevarande anslag under särskild titel beräknats medel till frivilliga övningar med landstormen. Från och med år 1922 har icke något belopp upptagits för sistnämnda ändamål.

Enligt vid statsrådsprotokollet fogad bilaga har Kungl. Maj:t för budget-året 1925—1926 beräknat medelsbehovet för ifrågavarande ändamål sålunda:

		Kronor.
I. Hästlega.		
Utgifter.		
Hästlega i 70 715 dagar (bil. nr 61) å 4 kr.	282 860:—	
Utackordering av 3 203 (= 3 568 — 365) ackordhästar å 15 kr.	48 045:—	
Gottgörelse för hästlega enligt särskild föreskrift, förslagsvis	10 000:—	
Säger för utgifter	340 905:—	
Inkomster.		
Försäljning av 183 ackordhästar å 100 kr.	18 300:—	
Ackordavgifter för 3 203 (= 3 568 — 365) ackordhästar		
å 20 kr.	64 060:—	82 360:—
Återstår att av riksdagen beviljas kr.	258 545:—	
II. Befälsövningar	100 000:—	
III. Vinterövningar	369 000:—	
IV. Truppförbandens övriga övningar.		
Vid artilleriet	115 000:—	
» fortifikationen	147 700:—	
» övriga truppslag ävensom för samtliga trupp- slag gemensamma kostnader	559 090:—	821 790:—
Säger kronor	1 549 335:—	
eller i avrundat tal		1 549 000 —

Utskottets
yttrande.

Det motionsvis framställda yrkandet om anvisande av medel för frivilliga landstormsövningar anser sig utskottet med hänsyn till betydelsen av dessa övningar böra tillstyrka. Utskottet finner icke heller anledning till erinran mot det av motionärerna för ändamålet ifrågasatta beloppet, 50,000 kronor.

I övrigt har utskottet funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

På grund av vad sålunda anförts synes anslagsbehovet för truppförbandens övningar böra bestämmas till $(1,549,000 + 50,000 =) 1,599,000$ kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till ovanberörda av herrar Trygger m. fl. och Lindman m. fl. väckta motioner (I: 33 och II: 28) må minska ordinarie reservationsanslaget till truppförbandens övningar, nu 1,775,000 kronor, med 176,000 kronor till 1,599,000 kronor.

Vinterrekryt-
skola för
Södra skånska
infanterirege-
mentet.

[39.]

32:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39) hemställer utskottet.

att riksdagen må för anordnande av *vinterrekrytskola vid Södra skånska infanteriregementet* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 42,000 kronor.

Sjötransport-
materiel för
vissa övningar.

[40.]

33:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 40) får utskottet, under hänvisning till vad statsrådsprotokollet sid. 82 i ärendet innehåller, hemställa,

att riksdagen må till förhyrande av *sjötransportmateriel för Karlskrona och Vaxholms grenadjärregementens övningar* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 68,400 kronor.

Fält- och fält-
tjänstövningar.

[41.]

34:o) Beträffande Kungl. Maj:ts framställning i fråga om anslaget till fält- och fälttjänstövningar (punkt 41) har riksdagen i anledning av utskottets utlåtande nr 11 punkt 1:o redan fattat beslut; varom utskottet velat härigenom erinra.

Flygövningar.

[42.]

35:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 42) för anordnande av flygövningar för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 543,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 84 och 85 av statsrådsprotokollet.

För innevarande budgetår har för ifrågavarande ändamål anvisats ett anslag av 525,000 kronor. Den nu föreslagna förhöjning, 18,000 kronor, är beroende av införandet av särskild bensinskatt.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för anordnande av *flygövningar* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 543,000 kronor.

36:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43) hemställer utskottet, att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för anordnande av *luftförsvarsövningar* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor. [43.]

E. Sjukvård m. m.

37:o) Kungl. Maj:t har (punkt 44) föreslagit riksdagen att minska ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m., nu 672,000 kronor, med 6,000 kronor till 666,000 kronor. [44.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 85—88 i statsrådsprotokollet.

Ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m. har i riksstaten för budgetåret 1924—1925 upptagits med 672,000 kronor enligt följande fördelning:

Titel I.	Sjukvård i allmänhet	kronor 238,840: —
Titel II.	Sanatorievård åt personal vid armén.....	» 100,000: —
Titel III.	Tandvård	» 46,050: —
Titel IV.	Ögonsjukvård och annan specialsjukvård	» 51,000: —
Titel V.	Läkarvård m. m. enligt § 23 i officersavlöningsreglementet	» 50,000: —
Titel VI.	Underhåll och sjukvårdsmateriel m. m. vid garnisonssjukhusen	» 58,150: —
Titel VII.	Veterinärvård	» 127,801: 48

Summa kronor 671,841: 48

eller i avrundat tal 672,000 kronor.

Till det ordinarie anslagens förstärkning har anvisats ett extra anslag av 248,000 kronor.

Den av Kungl. Maj:t nu föreslagna minskningen av ifrågavarande anslag avser ovanberörda under titel I. och VII. angivna anslag. Sålunda har för nästkommande budgetår beräknats under titel I. 235,740 kronor och under titel VII. 125,507 kronor 48 öre. Sammanlagt skulle alltså minskningen uppgå till 5,394 kronor och för ändamålet erfordras ett ordinarie anslag av 666,447 kronor 48 öre eller i avrundat tal 666,000 kronor.

Såsom förstärkning av det ordinarie anslaget har avsetts ett extra anslag av 244,753 kronor 86 öre eller avjämnat 245,000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot beräkningen av medelsbehovet för ifrågavarande ändamål, hemställer beträffande det ordinarie anslaget,

att riksdagen må minska ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m., nu 672,000 kronor, med 6,000 kronor till 666,000 kronor.

38:o) Under hänvisning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört hemställer utskottet, [45.]

Förstärkning av sjukvårdsanslaget.

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m.* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 245,000 kronor.

Arméns bakteriologiska laboratorium.

[46.]

39:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46) hemställer utskottet, att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av kostnaderna för *arméns bakteriologiska laboratorium* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 2,000 kronor.

Frivilliga sjukvårds-väsendet i krig.

[47.]

40:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till befrämjande av det *frivilliga sjukvårds-väsendet i krig* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

F. Vapen och ammunition.

Vapen och ammunition m. m.

[48—50.]

41:o) Beträffande Kungl. Maj:ts framställningar under rubriken »Vapen och ammunition» i avseende å ordinarie vapenanslaget och dess förstärkningsanslag samt anslaget till fortsatt anskaffning av handvapen och kulsprutemateriel (punkterna 48—50) har riksdagen redan fattat beslut, varom utskottet velat härerinna.

Anskaffning av gasskydd.

[51.]

42:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51) får utskottet hemställa, att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *anskaffning av gasskydd* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 180,000 kronor.

Åtgärder för industriens krigsorganisation.

[52.]

43:o) Kungl. Maj:t har (punkt 52) föreslagit riksdagen att till åtgärder för industriens krigsorganisation för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor,

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 94 och 95 i statsrådsprotokollet.

För budgetåret 1924—1925 anvisades av riksdagen för ifrågavarande ändamål 100,000 kronor, vilket belopp sedermera av Kungl. Maj:t fördelades med 80,000 kronor för arméförvaltningens artilleridepartements och 20,000 kronor för dess fortifikationsdepartements räkning.

För nästkommande budgetår har för ändamålet äskats samma belopp som det för innevarande budgetår beviljade. Beträffande dispositionen av beloppet har förutsatts att Kungl. Maj:t skulle äga att framdeles därom meddela beslut.

Utskottet, som under hand förskaffat sig kännedom om planläggningen av ifrågavarande krigsorganisation, får hemställa,

att riksdagen må till *åtgärder för industriens krigsorganisation* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor.

44:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53) hemställer utskottet, att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *övningar med viss teknisk utrustning* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 80,000 kronor. Övningar med viss teknisk utrustning. [53.]

45:o) Kungl. Maj:t har (punkt 54) föreslagit riksdagen att för anskaffning av signalmateriel för artilleriet för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor. Signalmateriel för artilleriet. [54.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 96 och 97 i statsrådsprotokollet.

Arméförvaltningen har hemställt, att för ifrågavarande ändamål måtte beviljas ett anslag av 840,000 kronor, därav för budgetåret 1925—1926 skulle anvisas 280,000 kronor.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Det måste givetvis anses vara av stor vikt, att artilleriet utrustas med signalmateriel av fullgod beskaffenhet. Dock synes det mig icke vara välbetänkt att, innan frågan om försvarsväsendets ordnande vunnit sin lösning, bestämma sig för en anskaffning av den omfattning, som av arméförvaltningen föreslagits. För en mera begränsad anskaffning av ifrågavarande materiel, i främsta rummet signalkärror och signallampor, torde däremot redan nu böra av riksdagen äskas medel, och jag har funnit mig i sådant avseende böra förorda anvisande å riksstaten för nästkommande budgetår av ett anslag å 100,000 kronor. I fråga om disponerandet av berörda anslag torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att framdeles fatta beslut.»

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet, att riksdagen må för *anskaffning av signalmateriel för artilleriet* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor.

46:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 55) att till försök med mätmateriel för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 60,000 kronor. Försök med mätmateriel. [55.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 97 och 98 i statsrådsprotokollet.

Arméförvaltningen har i skrivelse till Kungl. Maj:t framhållit önskvärdheten av att de under senare åren utförda försöken med mätmateriel för artilleriet finge fortsättas. För sådant ändamål vore dock nyanskaffning av viss materiel nödvändig. Härför erforderliga kostnader hava sålunda beräknats:

2 st. ljudmätapparater å kr. 15,000: —	kronor 30,000: —
Kabel och linjemateriel	» 10,000: —
Diverse mätmateriel	» 12,000: —
Försök m. m.	» 8,000: —

Summa kronor 60,000: —

Utskottet, som ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må till *försök med mätmateriel* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 60,000 kronor.

Motorisering
av Bodens
artilleri-
regemente
m. m.

47:o) I en inom första kammaren av herr *C. G. Hammar skjöld* väckt motion, nr 47, har hemställts om anslag för fortsatt motorisering av Bodens artilleriregemente m. m.

Beträffande denna motion kommer utskottet att framdeles avgiva utlåtande; vilket utskottet velat härmed för riksdagen

anmäla.

G. Byggnader och ingenjörmateriel.

Byggnads-
anslaget.
[56.]

48:o) Kungl. Maj:t har (punkt 56) föreslagit riksdagen att öka ordinarie reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor, nu 2,142,900 kronor, med 20,400 kronor till 2,163,300 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 98—100 i statsrådsprotokollet.

Ordinarie reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med 2,142,900 kronor. Härjämte har såsom förstärkningsanslag för samma budgetår anvisats ett belopp, motsvarande 50 procent av det ordinarie anslaget, eller i avrundat tal 1,071,400 kronor.

Enligt de grunder, som framlades för 1915 års riksdag, hava de årliga kostnaderna för underhållet av lantförsvarets byggnader beräknats till $\frac{1}{2}$ procent av anläggningskostnaderna under 1—4 året, $\frac{3}{4}$ procent under 5—8 året och 1 procent från och med 9 året.

Beträffande medelsbehovet under förevarande anslag för budgetåret 1925—1926 har arméförvaltningen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *dels* att öka ordinarie reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor, nu 2,142,900 kronor, med 20,400 kronor till 2,163,300 kronor, *dels ock* att till förstärkning av nämnda anslag för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 1,622,500 kronor.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Med tillämpning av hittills gällande grunder för det ordinarie byggnadsanslagets beräkning torde detta anslag, som för innevarande budgetår upptagits med 2,142,900 kronor, böra i överensstämmelse med arméförvaltningens förslag ökas med 20,400 kronor till 2,163,300 kronor. Då emellertid detta belopp beräknats på grundval av de före kristidens inträde rådande prisetförhållandena, erfordras härjämte även för budgetåret 1925—1926 ett extra anslag till förstärkning av det ordinarie anslaget.

Vid uppskattningen av ifrågavarande medelsbehov för nu löpande budgetår beräknade arméförvaltningen det erforderliga förstärkningsanslaget till 75

procent av det ordinarie anslaget. I statsverkspropositionen till 1924 års riksdag uttalade emellertid dåvarande departementschefen att den statsfinansiella situationen syntes nödvändig göra en nedsättning av det sålunda beräknade förstärkningsanslaget, även om följden därav skulle bli, att en del underhålls- och reparationsarbeten måste uppskjutas. I enlighet härmed upptogs ifrågavarande anslag med 50 procent av det ordinarie anslagets belopp, därvid dock framhölls, att en dylik reduktion av anslagsbeloppet måste betraktas såsom en av omständigheterna påkallad tillfällig åtgärd.

Med hänsyn därtill, att någon sänkning av prisnivån å byggnadsmarknaden icke ägt rum, kunde det ifrågasättas, huruvida man icke skulle anse sig nödsakad att, i enlighet med arméförvaltningens förslag, för nästkommande budgetår räkna med ett till 75 procent av ordinarie anslagsbeloppet förhöjt förstärkningsanslag. Då emellertid den blivande omorganisationen av försvarsväsendet torde komma att medföra en reduktion av antalet truppförband, varigenom en del av arméns etablissemang för framtiden skulle bli för försvarsändamål obehövliga, synas underhållskostnaderna för dessa etablissemang kunna avsevärt nedbringas. Vid sådant förhållande finner jag mig kunna tillstyrka, att här ifrågavarande förstärkningsanslag jämväl för nästkommande budgetår beräknas till allenast 50 procent av det ordinarie byggnadsanslagets belopp eller till, i avrundat tal, 1,081,700 kronor.»

Utan att taga ståndpunkt till vad departementschefen sålunda anför, har utskottet ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet får alltså beträffande förevarande ordinare anslag hemställa,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor, nu 2,142,900 kronor med 20,400 kronor till 2,163,300 kronor.

49:o) Under hänvisning till vad utskottet under närmast föregående punkt anför, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 1,081,700 kronor.

Förstärkning
av byggnads-
anslaget.

[57.]

50:o) Kungl. Maj:t har (punkt 58) föreslagit riksdagen att för bestridande av de särskilda kostnader, som blivit en följd av uppskjutande tillsvidare av arbetena å uppförande av kasernetablissemang för Södra skånska infanteriregementet, för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 9,000 kronor.

Kostnader till
följd av upp-
skjutande tills-
vidare av
arbetena å
kasern-
etablissemang
för
Södra skånska
infanteri-
regementet.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 100 och 101 i statsrådsprotokollet.

För ifrågavarande ändamål har för nästkommande budgetår av kasernbyggnadsnämnden beräknats erforderligt ett belopp av 14,000 kronor.

Departementschefen har, med hänsyn till att besparingar förefinnas å tidigare medelsanvisningar för ändamålet, ansett förevarande anslagsäskande kunna begränsas till 9,000 kronor.

[58.]

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet att riksdagen må för bestridande av de särskilda *kostnader, som blivit en följd av uppskjutande tillsvidare av arbetena å uppförande av kasernetablissemang för Södra skånska infanteriregementet*, för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 9,000 kronor.

Förbättringar
å vissa
skjutbanor.
[59.]

51:o Kungl. Maj:t har (punkt 59) föreslagit riksdagen att till förbättringar å vissa skjutbanor för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 101—104 i statsrådsprotokollet.

Sedan Kungl. Maj:t föreslagit 1924 års riksdag att till förbättring å vissa skjutbanor för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor, har riksdagen, som ansåg, att ett belopp av 25,000 kronor kunde bli tillfyllest för det mest trängande behovet av förbättringsåtgärder utav ifrågavarande art, begränsat anslaget till sistnämnda belopp.

Arméförvaltningen har nu hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till förbättringar å vissa skjutbanor bevilja ett anslag av 180,000 kronor och därav för budgetåret 1925—1926 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 45,000 kronor.

Departementschefen anför följande:

»I överensstämmelse med den ståndpunkt, Kungl. Maj:t och nästlidet års riksdag intagit i förevarande fråga, anser jag mig icke kunna tillstyrka föreliggande anslagskrav i vidare mån, än att medel torde böra anvisas för förbättringsåtgärder å skjutbanorna vid de regementen, där behovet av dylika åtgärder är mest framträdande. Jag finner mig i sådant avseende böra föreslå, att å riksstaten för nästkommande budgetår upptages ett anslag för ifrågavarande ändamål å samma belopp som det för innevarande budgetår anvisade eller 25,000 kronor; och torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta rörande fördelningen av detta anslag.»

Utskottet, som ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer,

att riksdagen må till *förbättringar å vissa skjutbanor* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

inköp av vissa
byggnader å
Malmslätt.

52:o I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60) får utskottet, under hänvisning till sid. 104 och 105 i statsrådsprotokollet, hemställa,

att riksdagen må till *inköp av vissa byggnader å Malmslätt* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

Förbättrade
anordningar
or rening av
vloppsvattnet
från flyg-
kompaniets
blisse-mang
å Malmslätt.

53:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 61) att för förbättrade anordningar för rening av avloppsvattnet från flygkompaniets etablissemang å Malmslätt för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 36,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 105 och 106 i statsrådsprotokollet.

[61.]

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må för *förbättrade anordningar för rening av avloppsvattnet från flygkompaniets etablissemang å Malmslätt* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 36,000 kronor.

54:o) På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 62) får utskottet, under hänvisning till sid. 106 och 107 i statsrådsprotokollet, hemställa,

att riksdagen må för utförande av *uppvärmningsanläggning inom Norrlands dragonregementes kasernetablissemang* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor.

Uppvärmnings-
anläggning
inom Norr-
lands dragon-
regementes
kasern-
etablissemang.

[62.]

55:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 63) att öka ordinarie reservationsanslaget till ingenjörmateriel utom flygmateriel, nu 86,600 kronor, med 10,000 kronor till 96,600 kronor.

Ingenjör-
materiel utom
flygmateriel.

[63.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 107 och 108 i statsrådsprotokollet.

Arméförvaltningen har hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *dels* att från ordinarie reservationsanslaget till truppförbandens övningar överföra 10,000 kronor till ordinarie reservationsanslaget till ingenjörmateriel utom flygmateriel och sålunda öka sistnämnda anslag, nu 86,600 kronor, med 10,000 kronor till 96,600 kronor, *dels ock* att till förstärkning av detta anslag för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 120,200 kronor.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»I enlighet med vad i det föregående föreslagits, torde, på sätt arméförvaltningen hemställt, kostnaden för ingenjörmaterielens användning, vilken kostnad hittills bestritts från anslaget till truppförbandens övningar, i stället böra belasta ordinarie reservationsanslaget till ingenjörmateriel utom flygmateriel. Sistnämnda anslag synes därför böra ökas med det av arméförvaltningen i sådant hänseende angivna belopp eller 10,000 kronor.

Härutöver anser jag mig icke kunna tillstyrka någon förhöjning av de för nu ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1924—1925 anvisade anslagsbeloppen. För nästkommande budgetår torde alltså det ordinarie anslaget böra upptagas med 96,600 kronor och förstärkningsanslaget med 95,200 kronor.»

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förvarande förslag, får beträffande det ordinarie anslaget nu hemställa,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till ingenjörmateriel utom flygmateriel, nu 86,600 kronor, med 10,000 kronor till 96,600 kronor.

56:o) Under hänvisning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört hemställer utskottet,

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till ingenjörmateriel utom flygmateriel* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 95,200 kronor.

Förstärkning
av anslaget
till ingenjör-
materiel utom
flygmateriel.

[64.]

Underhåll av
flygmaterielen.
[65.]

57:o Kungl. Maj:t har (punkt 65) föreslagit riksdagen att till underhåll av flygmaterielen för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 848,600 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 109 och 110 i statsrådsprotokollet.

Till bestridande av kostnaderna för underhållet av arméns flygmateriel har under en följd av år å riksstaten varit uppfört ett extra anslag. För budgetåret 1923—1924 upptogs anslaget med 740,000 kronor.

För nästkommande budgetår har av arméförvaltningen beräknats erforderligt för ändamålet ett belopp av 990,000 kronor.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Då jag i det föregående uttalat mig för flygövningarnas bibehållande i den omfattning, desamma äga under innevarande budgetår, samt i övrigt till fullo delar den uppfattning i förevarande hänseende, som kommit till uttryck i 1924 års statsverksproposition och av samma års riksdag godkänts, följer givetvis härav, att jag icke anser mig kunna förorda, att för nu ifrågasvarande ändamål för budgetåret 1925—1926 avses större belopp, än som för innevarande budgetår anvisats, eller 848,600 kronor.»

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *underhåll av flygmaterielen* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 848,600 kronor.

Försök med
ny ingenjör-
materiel.
[66.]

58:o I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 66) och under hänvisning till sid. 110 och 111 i statsrådsprotokollet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *försök med ny ingenjörmateriel* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 94,000 kronor.

Radiomateriel.
[67.]

59:o Med anledning av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 67, statsrådsprotokollet sid. 111—112) får utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, hemställa,

att riksdagen må till *radiomateriel* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 120,000 kronor.

Arméns
brevduve-
väsande.
[68.]

60:o I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 68) hemställer utskottet,

att riksdagen må för *upprätthållande av arméns brevduveväsande* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 4,400 kronor.

Expropriation
av en lägenhet
i närheten av
Bodens
fästning.
[69.]

61:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 69) att för expropriation av en lägenhet i närheten av Bodens fästning för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 20,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 112—114.

Beträffande behovet av ifrågavarande, utav A. Hedström ägda jordlägenheten har chefen för Bodens artilleriregemente anført, att en inlösen av den Hedström tillhöriga lägenheten vore synnerligen eftersträfvansvärd, enär därigenom icke blott skarpskjutningar från Södra Åberget skulle kunna mera rationellt bedrivas utan även åtskilliga svårigheter med övriga markägare lättare utjämnas.

Arméförvaltningens artilleri- och fortifikationsdepartement, som yttrat sig i ärendet, hava därvid anført att departementen delade bemälda regementschefs åsikt, att inlösen av ifrågavarande lägenhet vore synnerligen eftersträfvansvärd för, bland annat, ett rationellt bedrivande av skarpskjutningsövningar från Södra Åberget. Departementen funne emellertid det av Hedström fordrade pris, 24,128 kronor 80 öre, vara för högt. Enligt värdering, som regementschefen låtit verkställa, skulle lägenheten hava ett värde av 20,426 kronor, varav belöpte för byggnader och anläggningar 14,890 kronor, för marken — uppgiven till 2,1220 hektar eller något mer än $4\frac{1}{4}$ tunnland — 3,036 kronor samt för rätt till mulbete och vedbrand 2,500 kronor. Även detta pris ansåg departementen vara för högt och ifrågasattes huruvida icke expropriationsförfarande i förevarande fall borde tillämpas.

För egen del har departementschefen i ärendet anført följande:

»Även jag anser vägande skäl föreligga för inlösen av ifrågavarande, Hedström tillhöriga lägenhet. Med hänsyn till vad arméförvaltningens artilleri- och fortifikationsdepartement anført beträffande det av Hedström angivna försäljningspriset och då viss oklarhet synes råda i fråga om de till lägenheten hörande rättigheter och skyldigheter m. m., torde expropriationsförfarande i detta fall böra anlitas. I fråga om sättet för bestridande av kostnaderna för inlösen av lägenheten finner jag mig icke kunna tillstyrka vad arméförvaltningens artilleri- och fortifikationsdepartement i sådant hänseende föreslagit, utan synas mig i stället särskilda medel böra för ändamålet av riksdagen äskas. Vid bestämmande av anslagets storlek torde man hava att utgå från den lägenheten åsatta värderingssumman, 20,426 kronor, eller i runt tal 20,000 kronor. Med hänsyn till omöjligheten att nu med bestämdhet beräkna den löseskillning, som kan komma att utgå, torde nämnda belopp böra upptagas såsom förslagsanslag.»

Ehuru utskottet icke kan finna, att behovet av att för kronans räkning förvärva ifrågavarande lägenhet kan anses vara trängande, vill utskottet dock icke motsätta sig att så sker. Emellertid håller utskottet, i likhet med arméförvaltningen före, att det utav Hedström fordrade priset är för högt. Ej heller torde enligt utskottets mening i förevarande fall böra tillgripas expropriationsförfarande, särskilt med hänsyn till med detsamma förenade icke obetydliga kostnader för statsverket. Därest förvärvet, sedan ytterligare undersökningar i ärendet vidtagits, kan ske för en kostnad, icke överstigande 20,000 kronor, torde uppgörelse därom böra av Kungl. Maj:t träffas, och synes i så fall Kungl. Maj:t kunna av till disposition stående medel anvisa erforderligt belopp, därest ej framställning kan hinna göras hos riksdagen

Kungl. Majt.

Utskottets
yttrande.

om beviljande av anslag för ändamålet. I ärendets nuvarande skick synes således något anslag för möjliggörande av ifrågavarande förvärv icke böra anvisas.

På grund av vad utskottet sålunda anfört, hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke må av riksdagen bifallas.

H. Diverse.

Extra utgifter. 62:o) Kungl. Maj:t har (punkt 70) föreslagit riksdagen minska ordinarie reservationsanslaget till extra utgifter, nu 415,000 kronor, med 65,000 kronor till 350,000 kronor.

[70.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 115 i statsrådsprotokollet.

Ordinarie reservationsanslaget till extra utgifter var för år 1922 upptaget med 615,000 kronor och för första halvåret 1923 med hälften av nämnda belopp eller 307,500 kronor.

Med hänsyn till de å detta anslag förefintliga besparingarna har detsamma för vartdera av budgetåren 1923—1924 och 1924—1925 upptagits med ett till 415,000 kronor nedsatt belopp.

Departementschefen har med hänsyn till att å anslaget alltjämt förefunnes betydande besparingar ansett, att medelsanvisningen under anslaget för nästkommande budgetår kan begränsas till 350,000 kronor.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må minska ordinarie reservationsanslaget till extra utgifter, nu 415,000 kronor, med 65,000 kronor till 350,000 kronor.

Kommittéer och utredningar genom sakkunniga. 63:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 71, statsrådsprotokollet sid. 115) hemställer utskottet,

[71.]

att riksdagen må minska ordinarie reservationsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, nu 70,000 kronor, med 20,000 kronor till 50,000 kronor.

Semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare.

[72.]

64:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 72) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för beredande av semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 135,000 kronor.

65:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 73) att för bestridande av vissa kostnader i samband med generalstabens samt artilleri- och ingenjörhögskolans inflyttning i nya lokaler för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 60,500 kronor.

Vissa kostnader i samband med generalstabens samt artilleri- och ingenjörhögskolans inflyttning i nya lokaler.

Beträffande detta förslag kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet velat härmed för riksdagen

anmäla.

[73.]

66:o) Under hänvisning till vad utskottet under punkt 2:o) anför, hemställer utskottet,

Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid lantförsvaret.

att riksdagen må för bestridande av kostnaderna för *dyrtidstillägg åt befattningshavare vid lantförsvaret* för budgetåret 1925—1926 under fjärde huvudtiteln anvisa ett extra förslagsanslag av 6,000,000 kronor.

[144.]

III. SJÖFÖRSVARET.

A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

Marinförvalt-
ningen.

[74.]

67:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 74) att dels godkänna vid statsrådsprotokollet fogad stat för marinförvaltningen (Bil. 65) att tillämpas under budgetåret 1925—1926, dels ock öka ordinarie förslagsanslaget till marinförvaltningen, nu 222,670 kronor, med 3,900 kronor till 226,570 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 118—120.

Den av Kungl. Maj:t föreslagna anslagshöjningen är förorsakad dels av att förste revisorsbefattningen hos marinförvaltningen ifrågasatts till uppflyttning från lönegraden B 15 (B 24) till lönegraden B 16 (B 26) [jfr statsrådsprotokollet: »För flera huvudtitlar gemensamma frågor» II sid. 17 och 20], dels ock av förslaget om ordnande av de kvinnliga befattningshavarnas avlöningsförhållanden. Av sistnämnda orsak har jämväl det extra anslaget till upprätthållande av marinförvaltningens verksamhet föreslagits höjt från 35,000 kronor till 36,400 kronor.

Av hela anslagsförhöjningen å det ordinarie anslaget, 3,900 kronor, komma 2,500 kronor å anslagsposten till avlöning åt »övrig ordinarie personal» och 1,400 kronor å anslagsposten för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.

Utskottets
yttrande.

Vad till en början beträffar den ifrågasatta uppflyttningen i högre lönegrad av befattningen såsom förste revisor, har utskottet, vid det förhållande att med nämnda befattning inom marinförvaltningen äro förenade i stort sett samma arbetsuppgifter som med de redan av utskottet till uppflyttning förordade befattningarna såsom revisionskommisariater med föredragnings-skyldighet hos arméförvaltningen och såsom förste revisor i riksräkenskapsverket, icke ansett sig böra framställa någon erinran mot Kungl. Maj:ts förslag härutinnan.

I anledning av riksdagens beslut i fråga om ordnandet av de kvinnliga befattningshavarnas avlöningsförhållanden erfordras beträffande marinförvaltningens stat dels en ändring av benämningen å de i lönegraden B 4 upptagna befattningarna, dels ock en sänkning i det å anslagsposten till avlöning åt »övrig ordinarie personal» av Kungl. Maj:t beräknade beloppet med 624 kronor. Denna anslagspost bör på grund härav upptagas med i avrundat tal 166,900 kronor och anslaget till marinförvaltningen i dess helhet bestämmas till 225,970 kronor.

För budgetåret 1925—1926 synes följaktligen böra för marinförvaltningen gälla här nedan intagna stat:

	An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.		An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.
Artilleriavdelningen.					
Kemist	1	C. 12	Sekreterare	3	B. 24
Andre kemist	1	C. 9	Aktuarie och registrator	1	B. 21
Fortifikationsavdelningen.					
Chef			Marinkassör	1	B. 21
			Notarier	2	B. 21
—			Revisorer	5	B. 21
			Revisor och bokhållare	1	B. 21
			Förste expeditionsvakt	1	B. 7
			Expeditionsvakter	4	B. 5
			Kontorsbiträden	4	B. 4
Civilavdelningen.					
Marinöverkommissarie	1	A. 1	Advokatfiskal, som tillika för- rättar advokatfiskalsgöromålen vid Stockholms station	1	—
Amiralitetsråd	1	B. 30			
Förste revisor	1	B. 26			
Kamrerare	1	B. 24			

Löner till ovanstående kemist och andre kemist, förslagsvis	kronor	18 000: —
Löner till ovanstående övrig ordinarie personal, förslagsvis	»	166 900: —
Arvode till chefen för fortifikationsavdelningen	»	1 170: —
Vikariatsersättningar, förslagsvis	»	4 000: —
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. (häri ingår arvode till advokatfiskalen med 4 000 kronor)	»	35 900: —
Summa förslagsanslag kronor		225 970: —

Vidkommande det extra anslaget till upprätthållande av marinförvaltningens verksamhet synes någon jämkning icke böra ifrågasättas, utan torde detsamma böra uppföras i riksstaten med det av Kungl. Maj:t äskade beloppet, 36,400 kronor.

Utskottet hemställer beträffande förevarande ordinarie anslag,

att riksdagen må

a) godkänna ovan framlagda förslag till stat för marinförvaltningen, att tillämpas under budgetåret 1925—1926,

b) öka ordinarie förslagsanslaget till marinförvaltningen, nu 222,670 kronor, med 3,300 kronor till 225,970 kronor.

68:o) Under hänvisning till vad utskottet under närmast föregående punkt anført hemställer utskottet,

Marinförvaltningens verksamhet.

att riksdagen må till upprätthållande av marinförvaltningens verksamhet för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 36,400 kronor.

[75.]

69:o) Beträffande Kungl. Maj:ts framställning i fråga om anslaget till avlöning åt personal vid kårer och stater m. fl. kommer utskottet framdeles att avgiva utlåtande; vilket utskottet velat härigenom för riksdagen

Avlöning till personal vid kårer och stater m. fl.

anmäla.

[76.]

Extra biträden. 70:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77) hemställer utskottet,
[77.] att riksdagen må för anställande av *extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 75,000 kronor.

Marinens reservstat. 71:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande ordinarie förslagsanslaget till marinens reservstat kommer utskottet att framdeles avgiva utlåtande;
[79.] vilket utskottet härmed velat för riksdagen anmäla.

Marinens reservpersonal. 72:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 80) hemställer utskottet,
[80.] att riksdagen må, med godkännande av vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 2 januari 1925 såsom bilaga 77 fogat förslag till stat för marinens reservpersonal att tillämpas under budgetåret 1925—1926, i riksstaten för samma budgetår upptaga ordinarie förslagsanslaget till marinens reservpersonal med oförändrat belopp, 151,700 kronor.

Höjning av dagtraktamenten. 73:o) I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 82) hemställer utskottet,
[82.] att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för bestridande av kostnaderna för *höjning av dagtraktamenten* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 30,000 kronor.

Resestipendier. 74:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 83) hemställer utskottet,
[83.] att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptaga ordinarie reservationsanslaget till resestipendier utan angivet belopp.

B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

Penningbidrag och penningtillskott. 75:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 84) att minska ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott, nu 440,000 kronor, med 600 kronor till 439,400 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 134 och 135.

Med tillämpning av hittills använda beräkningsgrunder har anslaget nu av Kungl. Maj:t beräknats sålunda:

penningbidrag	kronor 428,648: 50
penningtillskott.....	» 10,717: 50

Summa kronor 439,366: —

eller i avrundat tal 439,400 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott, nu 440,000 kronor, med 600 kronor till 439,400 kronor.

C. Undervisning, understöd, expenser m. m.

76:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 87) att öka ordinarie Undervisnings-
reservationsanslaget till undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m.,
nu 20,600 kronor, med 7,700 kronor till 28,300 kronor. [87.]

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 136 och 137.

Den ifrågasatta anslagsförhöjningen är förorsakad därav, att det å anslaget beräknade beloppet för beredande av kostnadsfria hemresor för skeppsgossar visat sig otillräckligt för ändamålet.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m., nu 20,600 kronor, med 7,700 kronor till 28,300 kronor.

77:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 90) hemställer utskottet, Förstärkning
av ordinarie
reservations-
anslaget till
skrivmate-
rialier och
expenser m. m.
att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m.* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 97,400 kronor. [90.]

78:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 91) att minska ordinarie Trycknings-
förslagsanslaget till tryckningskostnader, nu 80,706 kronor, med 82 kronor
till 80,624 kronor. kostnader.
[91.]

Ifrågavarande ökning är avsedd för utjämning av huvudtitelns slutsumma. Utskottet hemställer,

att riksdagen må i riksstaten uppföra ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader med 80,624 kronor, dock att i anslaget må göras den jämkning, som kan erfordras för jämnande av huvudtitelns slutsumma.

79:o) På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 92) hemställer utskottet, Biblioteks-
verksamhet för
underbefäl
och manskap
vid marinen.
[92.]
att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till understödjande av *biblioteksverksamheten för underbefäl och manskap vid marinen* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 6,000 kronor.

Fack-
utbildnings-
kurs.
[93.]

80:o) Under erinran om att för budgetåret 1924—1925 för liknande ändamål som det av Kungl. Maj:t under punkt 93 avsedda anvisats ett extra anslag av 2,500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *fackutbildningskurs för marinläkarstipendiater över stat och värnpliktiga läkare vid marinen* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 2,800 kronor.

Marinläkar-
kurs.
[94.]

81:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 94) att för anordnande av marinläkarkurs för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 11,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 143 och 144.

Förevarande anslag till marinläkarkurs, vilken kurs plägar anordnas med vissa års mellanrum, har beräknats på följande sätt:

Läraren i navallhygien	arvode kronor 1,500:—
» » sjökrigets kirurgi	» » 1,500:—
» » psykiatri	» » 500:—
» » oftalmiatrik	» » 400:—
» » otiaatri	» » 400:—
» » lungsjukdomar	» » 400:—
» » läkemedelsekonomi	» » 200:—
» » reglements-kännedom	» » 300:—
10 elever, dagarvoden à 12 kronor per dag i 40 dagar	» » 4,800:—
Laboratorieavgifter, litteratur m. fl. omkostnader samt	
oförutsedda utgifter	» » 1,000:—
<hr/>	
Summa kronor 11,000:—	

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot den sålunda verkställda beräkningen, hemställer,

att riksdagen må för anordnande av *marinläkarkurs* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 11,000 kronor.

D. Förplägnad, beklädnad m. m.

Förplägnad.
[95.]

82:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 93) att minska ordinarie förslagsanslaget till förplägnad, nu 2,748,700 kronor, med 1,600 kronor till 2,747,100 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 144 och 146 av åberopade statsrådsprotokollet.

Ifrågavarande anslag har beräknats efter ett portionspris för man och dag av 80 öre i land och 1 krona 50 öre ombord eller samma beräkningsgrunder, som tillämpats för bestämmande av anslaget för budgetåret 1924—1925.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till förplägnad, nu 2,748,700 kronor, med 1,600 kronor till 2,747,100 kronor.

83:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 97) att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till beklädnad för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 594,400 kronor. Förstärkning av anslaget till beklädnad. [97.]

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 146—148.

Medelsbehovet för marinens beklädnad har liksom tidigare beräknats till 55 öre per dag under följande antal tjänstgöringsdagar:

för sjömanskåren	1,087,700 dagar
» kustartilleriet, stam	322,660 »
» skeppsgossar	219,000 »
» värnpliktiga m. fl.	857,297 »
<hr/>	
eller tillhopa 2,486,657 dagar.	

Anslagsbehovet utgör sålunda $(2,486,657 \times 0.55 =)$ 1,367,661 kronor 35 öre eller, i avrundat tal, 1,367,700 kronor.

Då det ordinarie anslaget ansetts böra uppföras med 773,300 kronor eller enahanda belopp som för innevarande budgetår, har återstoden, 594,400 kronor, äskats såsom anslagsförstärkning.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till beklädnad* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 594,400 kronor.

84:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 99) att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m. för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 72,200 kronor. Förstärkning av kasernutredningsanslaget. [99.]

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 148—150.

Medelsbehovet för kasernutredning har liksom tidigare beräknats till 12 öre per dag under följande antal tjänstgöringsdagar:

Sjömanskåren	466,245 dagar
Skeppsgossekåren	141,000 »
Kustartilleriet, stam	322,660 »
Värnpliktiga, flottan, halva övningstiden i land	233,535 »
Värnpliktiga, kustartilleriet	344,300 »
<hr/>	
Summa 1,507,740 dagar.	

Medelsbehovet för kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis utgör således $(1,507,740 \times 0.12 =)$ 180,928 kronor 80 öre eller, i avrundat tal, 181,000 kronor. Lägges härtill den för musikinstrument vid kustartilleriet beräknade posten å 2,200 kronor, kommer medelsbehovet under anslaget för budgetåret 1925—1926 att belöpa sig till $(181,000 + 2,200 =)$ 183,200 kronor.

Då det ordinarie anslaget ansetts böra upptagas med 111,000 kronor eller samma belopp som för innevarande budgetår, har återstoden eller 72,200 kronor begärts såsom anslagsförstärkning.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot den av Kungl. Maj:t verkställda beräkningen av medelsbehovet, hemställer,

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m.* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 72,200 kronor.

Förstärkning
av bränsle-
anslaget.
[101.]

85:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 101) att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m. för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 285,500 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 150 och 151.

Ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m. har i riksstaten för budgetåret 1924—1925 uppförts med 621,000 kronor. Till det ordinarie anslagets förstärkning har för samma budgetår anvisats ett extra anslag av 386,500 kronor.

Vid uppskattandet av medelsbehovet för nyssnämnda budgetår har man beträffande bränsle, lyse och renhållning utgått från en ökning av 60 % i jämförelse med 1913 års kostnader. Utgifterna för tvätt av beklädnadspersedlar hava uppskattats efter ett enhetsbelopp för man och dag av 15 öre för stammanskap under sjökommendering samt 6 öre för skeppsgossar och värnpliktiga. Till grund för beräkningen av utgifterna för tvätt av sängservis har lagts en dagskostnad av 5 öre för all inkasernerad personal. Vidare har för övrig tvätt (tvätt för matinrättningar, sjukhus m. m.) upptagits ett belopp av 20,000 kronor. Vid bestämmandet av medelsbehovet för tvätt har förutsatts en vakansnumerär, i fråga om tvätt av beklädnadspersedlar, av 20 % för flottans sjömanskår samt, i fråga om tvätt av sängservis, av likaledes 20 % för kustartilleriets stammanskap.

Jämväl för budgetåret 1925—1926 hava motsvarande beräkningsgrunder ansetts böra tillämpas. Med utgångspunkt härifrån har medelsbehovet beräknats till 906,500 kronor.

Då det ordinarie anslaget ansetts böra uppföras med 621,000 kronor eller enahanda belopp som för innevarande budgetår, har återstoden, 285,500 kronor, begärts såsom anslagsförstärkning.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot den av Kungl. Maj:t verkställda beräkningen av medelsbehovet, hemställer,

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m.* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 285,500 kronor.

E. Övningar.

86:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 103) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 708,000 kronor.

Förstärkning
av flottans
övningsanslag.

[103.]

87:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 105) att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 177,700 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 154—156.

Förstärkning
av ordinarie
reservations-
anslaget till
kustartilleriets
krigsberedskap
och övningar.

[105.]

Ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar har i riksstaten för budgetåret 1924—1925 uppförts med 512,400 kronor. Till det ordinarie anslagets förstärkning har för samma tid anvisats ett extra anslag av 207,100 kronor.

Medelsbehovet för ifrågavarande ändamål har beräknats med ledning av en för november 1923 antagen prisindex samt under förutsättning, att övningarna under nämnda budgetår icke gäves större utsträckning än den, i vilken desamma under de senare åren bedrivits.

För budgetåret 1925—1926 har Kungl. Maj:t vid anslagsberäkningen utgått från prisläget i november 1924. Medelsbehovet har i anledning härav uppskattats till 690,100 kronor. Ett av chefen för kustartilleriet begärt belopp av 35,000 kronor för anordnande av samövningar med marinens flygstriidskrafter har ansetts kunna inrymmas i förenämnda belopp. Därest liksom för innevarande budgetår 512,400 kronor upptagas under det ordinarie anslaget, utgör det extra medelsbehovet (690,100 — 512,400 =) 177,700 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 177,700 kronor.

88:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 106) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *lega och furagering m. m. för hästar vid kustartilleriet* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 75,000 kronor.

Legä och
furagering
m. m. för hästar
vid kust-
artilleriet.

[106.]

F. Sjukvård.

Sjukvårds-
anslaget.
[107.]

89:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 107) att dels i riksstaten uppföra anslaget till sjukvård för marinen såsom reservationsanslag, dels ock upptaga nämnda anslag med ett belopp av 250,000 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 157 och 158.

Ordinarie förslagsanslaget till sjukvård för marinen har i riksstaten för budgetåret 1924—1925 upptagits med 225,000 kronor.

I skrivelse den 29 mars 1924, nr 4 A, uttalade riksdagen, att riksdagen förväntade, att Kungl. Maj:t till 1925 års riksdag framlade förslag om förevarande anslags upptagande såsom reservationsanslag.

Marinförvaltningen har föreslagit, att anslaget för budgetåret 1925—1926 upptages såsom reservationsanslag med 310,000 kronor.

Departementschefen har med anledning härav anfört följande:

»Enligt tillgängliga uppgifter hava kostnaderna under förevarande anslag för budgetåret 1923—1924 uppgått till 236,693 kronor 85 öre. Vid sådant förhållande synes mig anledning saknas att för nästkommande budgetår vidtaga en så betydande höjning av anslaget som den av marinförvaltningen föreslagna. Då emellertid anslaget från och med sistnämnda budgetår torde böra erhålla reservationsanslags natur, synes försiktigheten bjuda, att anslagssumman icke sättes lägre än till 250,000 kronor. Därest till följd av inträffande exceptionella förhållanden utgifterna för marinens sjukvård icke skulle kunna hållas inom ramen för detta anslagsbelopp, torde för bestridandet av oundgängliga merkostnader kunna anlitas till Kungl. Maj:ts disposition stående medel.»

Utskottets
yttrande.

Med anledning av vad departementschefen uttalat i fråga om ett eventuellt överskridande av förenämnda reservationsanslag, anser sig utskottet böra framhålla, att så givetvis icke får ske under andra förhållanden än som i allmänhet kunna anses göra ett överskridande av ett reservationsanslag till en tvingande nödvändighet.

Utskottet, som i övrigt icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) i riksstaten uppföra ordinarie anslaget till sjukvård för marinen såsom reservationsanslag,

b) upptaga nämnda anslag med ett belopp av 250,000 kronor.

G. Flytande materiel och byggnader.

Underhåll av
flottans fartyg
och byggnader
m. m.

90:o) Beträffande Kungl. Maj:ts framställningar (punkterna 108 och 109) om anslag till underhåll av flottans fartyg och byggnader samt förstärkning av samma anslag har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat här

erinra.

[108—
109.]

91:o) Kungl. Maj:t har (punkt 110) föreslagit riksdagen att för flottans ersättningsbyggnad för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 5,600,000 kronor.

Flottans
ersättnings-
byggnad.
[110.]

Beträffande denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet velat härmed för riksdagen

anmäla.

92:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 111) att för fullföljande av arbetena på en docka å Beckholmen för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 629,000 kronor.

Fullföljande av
arbetena på en
docka å
Beckholmen.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 164 och 165 i statsrådsprotokollet.

[111.]

I sin skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för budgetåret 1924—1925 hemställde marinförvaltningen — under erinran att för anläggning av docka jämte verkstad m. m. å Beckholmen vid flottans station i Stockholm dittills ställts till förfogande sammanlagt 1,700,000 kronor — att för bestridande av kostnaderna för ifrågavarande anläggning, som av marinförvaltningen beräknades till 4,736,000 kronor, måtte beviljas ett anslag å (4,736,000 — 1,700,000 =) 3,036,000 kronor, samt att därav måtte för budgetåret 1924—1925 anvisas hälften eller 1,518,000 kronor.

Sedan emellertid Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för fullföljande av arbetena på en docka å Beckholmen för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra reservationsanslag av 500,000 kronor, biföll riksdagen detta förslag.

Marinförvaltningen har nu hemställt, att för anläggning av docka jämte verkstad m. m. vid flottans station i Stockholm måtte beviljas ett extra anslag av 2,536,000 kronor, och att därav för budgetåret 1925—1926 måtte såsom extra reservationsanslag anvisas hälften eller 1,268,000 kronor.

Departementschefen, som inhämtat, att för slutförande av arbetena å själva dockan skulle erfordras ytterligare 629,000 kronor, har ansett, att medelsanvisningen för ändamålet för nästkommande budgetår borde begränsas till sistnämnda belopp.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för *fullföljande av arbetena på en docka å Beckholmen* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 629,000 kronor.

93:o) Med tillstyrkande av bifall Kungl. Maj:ts förslag (punkt 112) får utskottet hemställa,

Vissa
kajarbeten vid
flottans station
i Stockholm.

att riksdagen må för *vissa kajarbeten vid flottans station i Stockholm* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 48,000 kronor.

[112.]

94:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 113) får utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, hemställa,

Inventarie-
utrustning för
flygstation.

[113.]

att riksdagen må för *inventarieutrustning för flygstation* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 20,700 kronor.

Förstärkning
av anslaget
till befäst-
ningar, kust-
artilleriets
kaserner m. m.
[115.] 95:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 115) får utskottet hemställa,
att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m.* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 168,100 kronor.

Kustartilleriets
materiel m. m.
[116.] 96:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 116) att öka ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m., nu 408,500 kronor, med 10,100 kronor till 418,600 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 168 och 169 i statsrådsprotokollet.

Ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m. har i riksstaten för budgetåret 1924—1925 upptagits med 408,500 kronor. Till det ordinarie anslaget förstärkning har för samma tid anvisats ett extra anslag av 347,200 kronor, utgörande, i avrundat tal, 85 % av det ordinarie anslaget belopp.

Beträffande medelsbehovet för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1925—1926 har marinförvaltningen beräknat det ordinarie anslaget till, i avrundat tal, 418,600 kronor och förstärkningsanslaget till 355,800 kronor, motsvarande i avrundat tal 85 procent av det ordinarie anslaget.

Utskottet, som i likhet med departementschefen icke funnit anledning till erinran mot de sålunda gjorda beräkningarna, får beträffande det ordinarie anslaget hemställa,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m., nu 408,500 kronor, med 10,100 kronor till 418,600 kronor.

Förstärkning
av anslaget till
kustartilleriets
materiel m. m.
[117.] 97:o) Under hänvisning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört hemställer utskottet,
att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m.* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 355,800 kronor.

Konservering
av Ny Älvs-
borgs fästning.
[118.] 98:o) Kungl. Maj:t har (punkt 118) föreslagit riksdagen att för konservering av Ny Älvsborgs fästning för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 16,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 170—172 i statsrådsprotokollet.

Sedan riksdagens revisorer i sin år 1920 avgivna berättelse erinrat om vissa tidigare utförda underhållsarbeten å den å Älvsborgsön utanför Göteborg belägna Ny Älvsborgs fästning ävensom framhållit att, därest förfallet ej skulle gripa omkring sig, ytterligare några mindre konserveringsåtgärder tarvades, har Kungl. Maj:t efter hörande av marinförvaltningen och riksantikvarien anbefallt förstnämnda myndighet att i sammanhang med angivande av sjöförsvarets medelsbehov för budgetåret 1925—1926 taga ärendet under omprövning.

Marinförvaltningen har nu hemställt, att Kungl. Maj:t måtte för restaurering av Ny Älvsborgs fästning hos riksdagen begära ett extra reservationsanslag under annan riksstatens huvudtitel än den fjärde å 47,400 kronor att fördelas på tre år.

Över det framlagda förslaget hava vidare vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien samt statskontoret avgivit infordrade underdåniga utlåtanden.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Såsom av riksdagens revisorer framhållits och jämväl av myndigheterna vitsordats, torde det få anses vara av vikt, att åtgärder med det snaraste vidtagas för konservering av den å Älvsborgsön belägna, ur kulturhistorisk synpunkt mycket värdefulla Ny Älvsborgs fästning.

Kostnaderna för de i sådant avseende föreslagna åtgärderna, för vilkas bestridande skulle erfordras anvisande av särskilda medel, hava beräknats till 47,400 kronor, vilket belopp ansetts böra utgå under loppet av tre år. Då jag icke har något att häremot erinra, torde för budgetåret 1925—1926 böra för ändamålet anvisas $\left(\frac{47,400}{3}=\right)$ i avrundat tal 16,000 kronor, och torde ifrågavarande anslag böra upptagas under riksstatens fjärde huvudtitel.

Utskottet får, med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställa,

att riksdagen må för *konservering av Ny Älvsborgs fästning* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 16,000 kronor.

H. Artilleri-, min-, torped-, gnist-, flyg- och annan teknisk materiel.

99:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 119) att till anskaffning av eldledningsmateriel för flottan för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 475,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 173 och 174 i statsrådsprotokollet.

Eldledningsmateriel för flottan.

[119.]

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag anvisade dels 1923 års riksdag för budgetåret 1923—1924 för utförande av provisorisk centralriktanläggning å pansarbåt av Sverige-typen ett extra reservationsanslag av 125,000 kronor, av vilket belopp minst 100,000 kronor beräknades komma kostnaderna för

den slutliga installationen tillgodo, och dels 1924 års riksdag för budgetåret 1924—1925 ett extra reservationsanslag av 550,000 kronor till anskaffning av eldledningsmateriel för flottan.

Med dessa anslag avsågs att modernisera eldledningsanordningarna å pansarbåten Sverige genom installerande av fullständig centralriktanläggning, varigenom artilleriet på ett vida bättre sätt kunde utnyttjas, särskilt å de stora stridsavstånden.

För budgetåret 1925—1926 har marinförvaltningen för ändamålet beräknat erforderligt ett belopp av 715,000 kronor, motsvarande halva kostnaden för utförande av centralriktanläggningar å de övriga fartygen av Sverige-typ, nämligen pansarbåtarna Gustav V och Drottning Victoria.

Departementschefen, som ansett, att det av marinförvaltningen till anskaffning av eldledningsmateriel för flottan beräknade beloppet, 1,430,000 kronor, kunde fördelas på tre år i stället för på två år, har tillstyrkt anvisande för nästkommande budgetår för ifrågavarande ändamål av i avrundat tal 475,000 kronor.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till anskaffning av *eldledningsmateriel för flottan* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 475,000 kronor.

Eldledningsmateriel för kustfästningarnas luftvärnskanoner.

[120.]

100:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 120) hemställer utskottet

att riksdagen må i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum för anskaffning av *eldledningsmateriel för kustfästningarnas luftvärnskanoner* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 45,000 kronor.

Revidering av äldre brisansrör för flottan.

[121.]

101:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 121) får utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, hemställa,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för *revidering av äldre brisansrör för flottan* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 40,000 kronor.

Revidering av äldre brisansrör och dubbelrör vid kustfästningarna.

[122.]

102:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 122) hemställer utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna,

att riksdagen må för *revidering av äldre brisansrör och dubbelrör vid kustfästningarna* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

103:o) På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 123) hemställer utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna,

Revidering av
kustfästningarna
äldre krut
m. m. samt
ersättning för
äldre kasserat
krut.

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för *revidering av kustfästningarnas äldre krut m. m. samt för ersättning av äldre kasserat krut* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

[123.]

104:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 124) får utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, hemställa,

Svepmateriel
för flottan.

att riksdagen må för anskaffning av *svepmateriel för flottan* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 60,900 kronor.

[124.]

105:o) Kungl. Maj:t har (punkt 125) föreslagit riksdagen att till anskaffning av minmateriel för marinen för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor.

Minmateriel
för marinen.

[125.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 177 och 178 i statsrådsprotokollet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag beslöt nästlidet års riksdag att dels av det till anskaffning av minmateriel för marinen utav 1923 års riksdag beviljade anslag, 150,000 kronor, för budgetåret 1924—1925 såsom extra reservationsanslag anvisa återstoden, 75,000 kronor, dels ock för samma ändamål för omförmälda budgetår anvisa ett extra reservationsanslag av 7,500 kronor.

Marinförvaltningen har nu hemställt, att för anskaffning av sjunkminor för flottan måtte beviljas ett anslag av 205,000 kronor, och att därav måtte för budgetåret 1925—1926 såsom extra reservationsanslag anvisas ett belopp av 50,000 kronor. Vidare har marinförvaltningen anhållit, att för anskaffning av minmateriel för marinen måtte för budgetåret 1925—1926 anvisas ett extra reservationsanslag av 77,000 kronor.

Med hänsyn till angelägenheten av att begränsa statsutgifterna har departementschefen icke ansett sig kunna biträda marinförvaltningens förslag i vidare mån, än att han tillstyrkt ett anslag för nästkommande budgetår å sammanlagt belopp av 75,000 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag får utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, hemställa,

att riksdagen må till anskaffning av *minmateriel för marinen* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor.

106:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 126) hemställer utskottet,

Försök med
minmateriel.

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *försök med minmateriel* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

[126.]

Prövning och
undersökning
av brisanta
sprängämnen.

[127.]

107:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 127) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *prövning och undersökning av brisanta sprängämnen* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

Anskaffning
av torpeder.

[128.]

108:o) Kungl. Maj:t har (punkt 128) föreslagit riksdagen att för anskaffning av torpeder för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 142,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 178—180 i statsrådsprotokollet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framlagda förslag anvisade 1924 års riksdag för anskaffning av torpeder samt för framställande av en ny torpedtyp respektive 743,900 kronor och 161,900 kronor. Emellertid uttalade riksdagen, att någon ytterligare anskaffning av 45 cm. torpeder icke syntes böra ske, utan borde det härför beräknade beloppet i stället användas för tillverkning av torpeder av ovannämnda nya typ (53 cm. torpeder), därest arbetena med typens framställande fortskridit tillräckligt långt, samt för anskaffande av för torpedflygplan lämpliga torpeder.

För budgetåret 1925—1926 skulle enligt av marinförvaltningen verkställda beräkningar erfordras dels för avslutande av år 1923 gjord torpedbeställning 82,000 kronor, dels ock för anskaffning av laddningar till dessa torpeder 60,000 kronor eller sålunda tillhopa 142,000 kronor.

I likhet med departementschefen har utskottet icke funnit något att erinra emot de för ändamålet gjorda kostnadsberäkningarna för nästkommande budgetår; och får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må för *anskaffning av torpeder* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 142,000 kronor.

Torpedsikten
och order-
apparater m. m.

[129.]

109:o) Kungl. Maj:t har (punkt 129) föreslagit riksdagen att för anskaffning av torpedsikten och orderapparater m. m. för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 55,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 180 och 181 i statsrådsprotokollet.

På framställning av Kungl. Maj:t medgav 1922 års riksdag, att till förändring av undervattenssidotuberna å vissa pansarbåtar anvisade, ännu icke disponerade medel av 29,490 kronor 67 öre finge tagas i anspråk för ökande av träffmöjligheterna vid torpedskjutning från pansarbåtar, jagare och undervattensbåtar, (riksdagens skrivelse nr 73).

Marinförvaltningen har nu framhållit nödvändigheten av att nya torpedsikten och instrument m. m. anskaffades samt vissa moderniseringsanordningar vidtoges i större utsträckning än som möjliggjorts genom ovanberörda för ändamålet anvisade medel. För att kunna fullt tillgodose behovet har

marinförvaltningen beräknat erforderligt ett belopp av 110,000 kronor. Av sistnämnda belopp skulle dock allenast hälften eller 55,000 kronor behöva anvisas för budgetåret 1925—1926.

Departementschefen har ansett att beslut nu bör fattas allenast angående det för sistnämnda budgetår beräknade medelsbehovet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för anskaffning av *torpedsikten och orderapparater m. m.* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 55,000 kronor.

110:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 130) får utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, hemställa,

Modernisering
av flottans
radio-
stationer.

att riksdagen må till *modernisering av flottans radiostationer* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 79,850 kronor.

[130.]

111:o) Kungl. Maj:t har (punkt 131) föreslagit riksdagen att till underhåll av flygmaterielen för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 582,500 kronor.

Underhåll av
flygmaterielen.

[131.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 181 och 182 i statsrådsprotokollet.

I riksstaten har alltsedan första halvåret 1923 varit uppfört ett särskilt extra reservationsanslag till underhåll av flygmaterielen.

Från anslaget, som för innevarande budgetår upptagits med 588,500 kronor, bestridas kostnaderna dels för flygmaterielens underhåll och dels för ersättande av förolyckad eller eljest utrangerad flygmateriel.

Rörande ifrågavarande medelsbehov för budgetåret 1925—1926 har marinförvaltningen beräknat ett belopp av 760,000 kronor, därav 479,500 kronor motsvarade egentliga underhållskostnader och 280,500 kronor kostnader för ersättning av förolyckad eller eljest utrangerad flygmateriel.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Då frågan om ökning av flygmaterielen synes böra avgöras i samband med förslaget rörande försvarsväsendets omorganisation, finner jag mig icke kunna tillstyrka marinförvaltningens framställning om anvisande å riksstaten för nästkommande budgetår av medel till nyanskaffning av flygmateriel. Med anledning härav bör det av marinförvaltningen för underhåll av flygmaterielen äskade anslagsbeloppet minskas med den för underhåll av ny flygmateriel beräknade summan till (479,500—84,000 =) 395,500 kronor.

Vad beträffar det av marinförvaltningen begärda beloppet, 280,500 kronor, för ersättande av förolyckad eller eljest utrangerad flygmateriel, torde med anskaffningen av viss materiel, för vilken kostnaden beräknats till 93,500 kronor, kunna anstå till tiden efter utgången av nästkommande budgetår.

I anledning härav torde ifrågavarande anslagsbelopp kunna nedbringas till (280,500—93,500 =) 187,000 kronor.

Anslaget till underhåll av flygmaterielen torde alltså för budgetåret 1925—1926 böra upptagas med (395,500 + 187,000 =) 582,500 kronor.

Det synes mig icke lämpligt att i vidare mån än nu skett till statsrådsprotokollet redogöra för detta ärende; riksdagens vederbörande utskott torde därom erhålla upplysningar genom de handlingar, som komma att tillhandahållas utskottet.»

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag får utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, hemställa,

att riksdagen må till *underhåll av flygmaterielen* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 582,500 kronor.

Fällskärmar. 112:o I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 132) hemställer utskottet,
[132.]

att riksdagen må till anskaffning av *fällskärmar* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor.

Försök med teknisk materiel. 113:o Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 133) hemställer utskottet,
[133.]

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *försök med teknisk materiel* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

I. Sjökarteverket.

Arvlöning till sjökarteverkets personal. 114:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 135) att *dels* bestämma antalet ordinarie civila befattningar hos sjökarteverket på följande sätt:
[135.]

Befattning.	Löne-grad.
3 förste aktuarier ¹⁾	B 26
1 aktuarie	B 22
1 kartograf	B 21
12 ritare eller gravörer	B 15
1 redogörare	B 15
2 ritbiträden	B 7
1 expeditionsvakt	B 5
1 kanslibiträde	B 4

dels godkänna följande stat för sjökarteverket att tillämpas från och med budgetåret 1925—1926:

¹⁾ Därest till förste aktuarie å sjökarteverkets avdelning för sjömättningsväsendet förordnas militär i flottans stam eller reserv (med pension) eller å reservstat, äger han endast uppbära arvode till belopp, som av Kungl. Maj:t kan varda medgivet, allt efter som han är militär i flottans stam eller reserv (med pension) eller å reservstat.

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 125,100: —
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	» 800: —
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. ¹⁾ ...	» 36,220: —
Arvode åt chefen för sjökarteverket, då denne vid flottan innehar lägre beställning än såsom kommendör	» 2,520: —
Arvode åt den eller de ritare eller gravörer, som förordnas att biträda vid rit- och gravyrarbetenas ledning och övervakande ävensom vid instruktion av yngre ritare och gravörer	» 600: —
Arvoden åt föreståndare för sjökarteverkets kontrollstationer	» 11,600: —
<hr/>	
Summa förslagsanslag	kronor 176,840: —

dels ock öka ordinarie förslagsanslaget till avlöning till sjökarteverkets personal, nu 165,420 kronor, med 11,420 kronor till 176,840 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 185—188.

Den å anslaget föreslagna ökningen är beroende av dels att å sjökarteverkets stat under anslagsposten till avlöning åt icke ordinarie personal beräknats ett arvode av 6,420 kronor för avlöande av föreståndaren för verkets militärdetalj dels ock Kungl. Maj:ts förslag i fråga om uppflyttning i lönegrad B 16 (B 26) av tre förste aktuarietjänstgörande (jfr statsrådsprotokollet: För flera huvudtitlar gemensamma frågor II sid. 18—21), vilka hittills varit placerade i lönegraden B 15 (B 24), samt rörande ordnandet av de kvinnliga befattningshavarnas avlöningsförhållanden.

Mot Kungl. Maj:ts förslag rörande arvodet till föreståndaren för sjökarteverkets militärdetalj har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Det av civilförvaltningens lönenämnd tillstyrkta förslaget om uppflyttning i högre lönegrad av de tre förste aktuarietjänstgörarna, vilkas innehavare äro att anse såsom föreståndare för särskilda avdelningar av verkets ämbetsområden, har utskottet ansett sig böra förorda.

Med anledning av riksdagens beslut i fråga om ordnandet av de kvinnliga befattningshavarnas avlöningsförhållanden kan anslagsposten för avlöningar till ordinarie tjänstemän sänkas från det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet, 125,100 kronor, med i avrundat tal 400 kronor till 124,700 kronor. Därjämte erfordras en ändring i den föreslagna staten i fråga om benämningen å kanslibiträdesbefattningen.

*Utskottets
yttrande.*

¹⁾ Därest till förste aktuarie å sjökarteverkets avdelning för sjömätningssändet förordnas militär i flottans stam eller reserv (med pension) eller å reservstat, äger han endast uppbära arvode till belopp, som av Kungl. Maj:t kan varda medgivet, allt efter som han är militär i flottans stam eller reserv (med pension) eller å reservstat.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bestämma antalet ordinarie civila befattningar hos sjökarteverket på följande sätt:

Befattning.	Löne- grad.
3 förste aktuarier ¹⁾	B 26
1 aktuarie	B 22
1 kartograf	B 21
12 ritare eller gravörer	B 15
1 redogörare	B 15
2 ritbiträden	B 7
1 expeditivsvakt	B 5
1 kontorsbiträde	B 4

b) godkänna följande stat för sjökarteverket att tillämpas från och med budgetåret 1925—1926:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 124,700: —
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	» 800: —
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. ²⁾	» 36,220: —
Arvode åt chefen för sjökarteverket, då denne vid flottan innehar lägre beställning än såsom kommandör	» 2,520: —
Arvode åt den eller de ritare eller gravörer, som förordnas att biträda vid rit- och gravyrarbetenas ledning och övervakande ävensom vid instruktion av yngre ritare och gravörer	» 600: —
Arvoden åt föreståndare för sjökarteverkets kontrollstationer	» 11,600: —
<hr/> Summa förslagsanslag kronor 176,440: —	

c) öka ordinarie förslagsanslaget till avlöning till sjökarteverkets personal, nu 165,420 kronor, med 11,020 kronor till 176,440 kronor.

¹⁾ Därest till förste aktuarie å sjökarteverkets avdelning för sjömätningssväsendet förordnas militär i flottans stam eller reserv (med pension) eller å reservstat, äger han endast uppbära arvode till belopp, som av Kungl. Maj:t kan varda medgivet, allt efter som han är militär i flottans stam eller reserv (med pension) eller å reservstat.

²⁾ Häre ingår, bland annat, arvode till föreståndaren för sjökarteverkets militärdetalj med 6,420 kronor. Därest denna befattning uppehålls av officer i flottans stam eller reserv (med pension) eller å reservstat, skall arvodet emellertid endast utgå med det lägre belopp, som av Kungl. Maj:t kan varda bestämt.

115:o) Kungl. Maj:t har (punkt 136) föreslagit riksdagen *dels* i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptaga ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för sjömätningstväsändet med oförändrat belopp, 49,000 kronor, *dels ock* medgiva, att för verkställande gemensamt med Finland av en magnetisk provmätning i Södra Kvarken under år 1925 må från anslagsmedlen till omkostnader för sjömätningstväsändet för budgetåret 1924—1925 disponeras ett belopp av 5,000 kronor.

Omkostnader
för sjömät-
ningstväsändet.
[136.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till 188—194 i i statsrådsprotokollet.

Förevarande anslag jämte extra anslaget till utförande av sjömätningar, årligt bidrag från handels- och sjöfartsfonden samt årliga behållningen av sjökortsförsäljningen äro avsedda till bestridande av allmänna utgifter för sjömätningstväsändet.

För budgetåret 1924—1925 har riksdagen beräknat motsvarande poster till $(49,000 + 212,000 + 21,000 + 75,000 =)$ 357,000 kronor, därvid dock det såsom behållning å sjökortsförsäljningen upptagna beloppet, 75,000 kronor, avser såväl hela år 1924 som första halvåret 1925. Förenämnda belopp å 357,000 kronor har enligt fastställd stat disponerats sålunda:

till sjömätningsexpeditioner och resekostnader	kronor 162,000:—
» rustning och underhåll	» 112,000:—
» komplettering av båtmaterial m. m.	» 14,500:—
» tryckningskostnader	» 57,500:—
» underhåll av fastighet och inventarier	» 3,000:—
» skrivmaterialier och expenser	» 8,000:—
<hr/>	
Summa kronor 357,000:—	

Sammanlagda medelsbehovet för budgetåret 1925—1926 har beräknats till $(154,200 + 138,000 + 16,000 + 55,500 + 3,000 + 8,000 =)$ 374,700 kronor.

Departementschefen anför, bland annat:

»Till täckande av detta belopp torde först bära beräknas ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för sjömätningstväsändet, vilket torde upptagas med oförändrat belopp, 49,000 kronor. Till buds för ändamålet står vidare behållningen av sjökortsförsäljningen under ifrågavarande budgetår, vilken behållning i enlighet med kartverkschefens förslag torde bära uppskattas till samma belopp, som beräknats för nu löpande budgetår, eller 50,000 kronor. I frågan, huruvida bidrag från handels- och sjöfartsfonden fortfarande bör utgå, ansluter jag mig på skäl, som av kommerskollegium och statskontoret framhållits, till den meningen, att sådant bidrag icke vidare bör förekomma. Med hänsyn härtill skulle alltså icke kunna beräknas täckning för mera än $(49,000 + 50,000 =)$ 99,000 kronor.

För återstoden, $(374,700 - 99,000 =)$ 275,700 kronor, torde bära begäras extra anslag.

Vad beträffar den av kartverkschefen ifrågasatta magnetiska provmätningen i Södra Kvarken, synas starka skäl tala för att densamma bör komma till

stånd. Jag anser mig ock böra tillstyrka, att på Sverige belöpande andel av kostnaderna för nämnda provmätning bestrides på sätt kartverkschefen föreslagit. Härtill torde emellertid riksdagens medgivande böra inhämtas.»

Utskottet, som icke haft något att erinra mot den gjorda anslagsberäkningen, får beträffande Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt hemställa,

att riksdagen må

a) i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptaga ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för sjömätningsväsendet med oförändrat belopp, 49,000 kronor,

b) medgiva, att för verkställande gemensamt med Finland av en magnetisk provmätning i Södra Kvarken under år 1925 må från anslagsmedlen till omkostnader för sjömätningsväsendet för budgetåret 1924—1925 disponeras ett belopp av 5,000 kronor.

Utförande av
sjömätningar.

116:o) Under hänvisning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört hemställer utskottet,

[137.]

att riksdagen må till *utförande av sjömätningar* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 275,700 kronor.

Förstärkning
av anslaget
till omkostna-
der för
kontroll- och
undersöknings-
väsendet.

117:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 139) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 3,000 kronor.

[139.]

Tidskriften
»Underrät-
telser för
sjöfarande».

118:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 140) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till redigering och utgivning av *tidskriften »Underrättelser för sjöfarande»* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 31,000 kronor.

[140.]

Bidrag till
internationella
hydrografiska
byrån.

119:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 141) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, såsom *bidrag till internationella hydrografiska byrån* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 8,500 kronor.

[141.]

J. Diverse.

120:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 134) hemställer utskottet, Semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare.

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till beredande av *semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra förslagsanslag av 125,000 kronor.

[134.]

121:o) Under hänvisning till vad utskottet under punkt 2:o) anför, hemställer utskottet, Dyrtidstillägg vid sjöförsvaret.

att riksdagen må för bestridande av kostnaderna för *dyrtidstillägg åt befattningshavare vid sjöförsvaret* för budgetåret 1925—1926 under fjärde huvudtiteln anvisa ett extra förslagsanslag av 3,450,000 kronor.

[144.]

IV. GEMENSAMMA ANSLAG.

122:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 142) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till *försvarsväsendets lönenämnd* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 30,000 kronor.

Försvarsväsendets lönenämnd.

[142.]

123:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag (punkt 143) rörande extra anslag för tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet velat härigenom för riksdagen

Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen.

anmäla.

[143.]

124:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 144) att för bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst för budgetåret 1925—1926 under fjärde huvudtiteln anvisa ett extra förslagsanslag av 9,500,000 kronor.

Dyrtidstillägg.

[144.]

Beträffande denna framställning har utskottet redan under punkt 2:o) (jfr punkten 66:o) och 121:o), yttrat sig, varom utskottet velat härigenom

erinra.

V. ÖVRIGA ORDINARIE ANSLAG.

Övriga ordinarie anslag. 125:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande budgetår äro uppförda under fjärde huvudtiteln, har någon ändring icke ifrågasatts.

Utskottet hemställer,

att samtliga de ordinarie anslag under fjärde huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, må i riksstaten för budgetåret 1925—1926 uppföras med oförändrade belopp.

Stockholm den 27 mars 1925.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, J. L. Widdell, O. Bergqvist, J. G. Walles, E. A. Hallin, K. A. Tengdahl, J. Jeansson, G. Kobb, Alexander Nilsson och C. A. Carlsson i Gävle;

från andra kammaren: herrar A. Anderson i Råstock, K. V. Rydén, P. Nilsson i Bonarp, O. Olsson i Kullenbergstorp, A. Å. Törnkvist i Karlskrona, E. Kristensson i Göteborg, P. M. Olsson i Blädinge, B. F. son Holmgren, E. Andersson i Prästbol, J. Olofsson i Digernäs, S. Persson i Fritorp och K. S. V. Ward.

Reservationer:

vid *punkt 17* (frivilliga skytteväsendets befrämjande) av herrar A. C. Lindblad, J. G. Walles, K. A. Tengdahl, A. Anderson i Råstock, K. V. Rydén, A. Å. Törnkvist i Karlskrona, E. Kristensson i Göteborg, E. Andersson i Prästbol, J. Olofsson i Digernäs och K. S. V. Ward, vilka ansett att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet ansluter sig till den av departementschefen i förevarande ärende uttalade uppfattningen och får alltså avstyrka de i ämnet väckta motionerna.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) avslå de av herrar Johansson i Friggeråker m. fl., Trygger m. fl., Lindgren m. fl. och Lindman m. fl. väckta motionerna om anslag för budgetåret 1925—1926 till det frivilliga skytteväsendets befrämjande;

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag medgiva, att till den vid skytteförbundens överstyrelses expedition anställda personalen, med undantag av kassaförvaltaren, må från förefintliga reservationer under extra anslaget till det frivilliga skytte-

väsändets befrämjande under år 1925 utbetalas dyrtidstillägg enligt de grunder, som för samma år äro eller kunna vara bestämda i fråga om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.»

vid punkt 28 (remontering) av herrar *J. L. Widell, O. Bergqvist, E. A. Hallin, J. Jeansson, Alexander Nilsson, P. Nilsson* i Bonarp, *O. Olsson* i Kullenbergstorp, *P. M. Olsson* i Blädinge, *B. F:son Holmgren* och *S. Persson* i Fritorp, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»I motionerna har föreslagits, att inköp skall ske av 500 ersättningsremonter till ett medelpris av 1,000 kronor. Då emellertid hänsyn vid anslagets beräkning måste tagas även till transport- och resekostnad samt diverse omkostnader skulle, med inköp i föreslagen omfattning, erfordras ett anslag av 536,900 kronor. För det av motionärerna begärda anslagsbeloppet, 500,000 kronor, kan endast inköpas 469 remonter, därest man tillämpar de av Kungl. Maj:t hittills använda grunderna för remonteringsanslagets beräkning.

Utskottet, som i likhet med motionärerna finner den av Kungl. Maj:t föreslagna sänkningen av förevarande anslag vara allt för stor samt ägnad att verka hämmande på remontuppfödningen och därmed äventyra arméns remontering, anser sig böra förorda att remonteringsanslaget för budgetåret 1925—1926 uppföres i riksstaten med det av motionärerna ifrågasatta beloppet, 500,000 kronor. Då anslaget nu är i riksstaten upptaget med 550,000 kronor, skulle härigenom anslagssänkningen begränsas till 50,000 kronor.

Remonteringsanslaget för budgetåret 1925—1926 synes alltså böra beräknas på följande sätt:

	Kronor.	Summa kronor.
Utgifter.		
Inköp av remonter.		
469 ersättningsremonter à 1000 kronor	469 000	—
Transport-, rese- och diverse kostnader.		
469 remonter à 187 kronor 50 öre	87 937	50
Omkostnader vid depåerna	25 000	—
Å depå störtade remonter.		
20 remonter à 1187 kronor 50 öre	23 750	—
Summa kronor	605 687	50
Inkomster.		
Utrangerade stamhästar.		
755 hästar à 120 kronor 90 600:—	—	—
Ersättning för till tjänstehästar uttagna stamhästar.		
10 under tiden 1 juli 1925—30 juni 1926 uttagna hästar à 1500 kronor 15,000:—	105 600	—
Aterstod kronor	500 087	50
eller i avrundat tal	—	500 000

Utskottet hemställer,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och herrar N. A. Nilssons och Fjellmans ovanberörda motioner må minska ordinarie reservationsanslaget till remontering, nu 550,000 kronor, med 50,000 kronor till 500,000 kronor.»

vid punkt 31 (truppförbandens övningar) av herrar A. C. Lindblad, J. G. Walles, K. A. Tengdahl, C. A. Carlsson i Gävle, A. Anderson i Råstock, K. V. Rydén, A. Å. Törnkvist i Karlskrona, E. Kristensson i Göteborg, E. Andersson i Prästbol, J. Olofsson i Digernäs och K. S. V. Ward, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag får utskottet, som anser, att de skäl, som föranlett riksdagen att under de senaste åren icke bevilja anslag till frivilliga landstormsövningar, alltjämt föreligga, hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å de av herr Trygger m. fl. (I: 33) och av herr Lindman m. fl. (II: 28) väckta motionerna minska ordinarie reservationsanslaget till truppförbandens övningar, nu 1,775,000 kronor, med 226,000 kronor till 1,549,000 kronor.»

Verkliga utgifter.

IV. Fjärde huvudtiteln. Försvarsdepartementet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
1. Departementet.			
1	Departementschefen	24,000	
2	Departementet, <i>förslagsanslag</i>	271,500	
3	Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid departementet, <i>förslagsanslag</i>		50,000
Säger för departementet		295,500	50,000
2. Lantförsvaret.			
A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.			
1	Arméförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>	540,336	
2	Arméförvaltningens verksamhet		32,900
3	Avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl., <i>förslagsanslag</i>	* 36,400,000	
4	Inkvarterings ordnande i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>	21,450	
5	Dagavlöningsstillägg åt indelt manskap, <i>förslagsanslag</i> ..		100,000
6	Mötesbidrag, <i>förslagsanslag</i>		20,600
7	Rekryteringskostnader, <i>reservationsanslag</i>	360,000	
8	Arméns reservstater, <i>förslagsanslag</i>	* 760,000	
9	Arméns personal över stat, <i>förslagsanslag</i>	360,000	
10	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	360,000	
11	Höjning av dagtraktamenten, <i>förslagsanslag</i>		700,000
12	Rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttagnings- nämndernas ordförande, <i>förslagsanslag</i>	100,000	
13	Flyttningsersättning, <i>förslagsanslag</i>	230,000	
14	Resestipendier, <i>reservationsanslag</i>	—	
Säger för avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.		39,131,786	853,500
B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.			
1	Penningbidrag och penningtillskott, <i>förslagsanslag</i>	4,150,000	
2	Understöd åt vissa värnpliktigas familjer, <i>förslagsanslag</i> ..	310,000	
3	Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	1,150,000	
Säger för de värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning		5,610,000	

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varom utlåtande framdeles kommer att avgivas.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
C. Undervisning, understöd, expenser m. m.			
1	Undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, <i>reservationsanslag</i>	563,700	
2	Förstärkning av reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser		122,700
3	Vissa utbildningskurser vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, <i>reservationsanslag</i>		41,600
4	Vissa kostnader för krigsskolans verksamhet		55,000
5	Studiestipendier, <i>reservationsanslag</i>	13,000	
6	Understöd åt föreningar och till skrifers utgivande, <i>reservationsanslag</i>	26,000	
7	Frivilliga skytteväsendets befrämjande, <i>reservationsanslag</i>		500,000
8	Skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m., <i>reservationsanslag</i>	285,300	
9	Förstärkning av reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m.		283,100
10	Skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden, <i>reservationsanslag</i>	163,000	
11	Förstärkning av reservationsanslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden		197,000
12	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	300,000	
13	Generalstabens översiktskarta över Sverige, <i>reservationsanslag</i>		11,500
	Säger för undervisning, understöd, expenser m. m.	1,351,000	1,210,900
D. Förplägnad, intendenturmateriel, remontering, övningar m. m.			
1	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>	9,430,000	
2	Munderingsutrustning, <i>reservationsanslag</i>	4,126,000	
3	Förstärkning av reservationsanslaget till munderingsutrustning		2,711,000
4	Kasernutredning, intendenturfordon m. m., <i>reservationsanslag</i>	1,715,000	
5	Förstärkning av reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m.		236,000
6	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden, <i>reservationsanslag</i>	2,300,000	
7	Förstärkning av reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden		1,800,000
8	Remontering, <i>reservationsanslag</i>	418,000	
9	Furagering, <i>förslagsanslag</i>	4,633,000	
10	Drift och underhåll av personautomobiler, <i>reservationsanslag</i>		50,000

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
11	Truppförbandens övningar, <i>reservationsanslag</i>	1,599,000	
12	Vinterrekrytskola vid Södra skånska infanteriregementet		42,000
13	Sjötransportmateriel för Karlskrona och Vaxholms gre- nadjärregementens övningar		68,400
14	Fält- och fälttjänstövningar, <i>reservationsanslag</i>	* 640,000	
15	Flygövningar, <i>reservationsanslag</i>		543,000
16	Luftförsvarsövningar, <i>reservationsanslag</i>		30,000
	Säger för förplägnad, intendenturmateriel, remontering, övningar m. m.	24,861,000	5,480,400
	E. Sjukvård m. m.		
1	Sjuk- och veterinärvård m. m., <i>reservationsanslag</i>	666,000	
2	Förstärkning av reservationsanslaget till sjuk- och vete- rinärvård m. m.		245,000
3	Arméns bakteriologiska laboratorium, <i>förslagsanslag</i>		2,000
4	Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig, <i>reservationsanslag</i> ..		20,000
	Säger för sjukvård m. m.	666,000	267,000
	F. Vapen och ammunition.		
1	Vapen och ammunition m. m., <i>reservationsanslag</i>	*3,520,000	
2	Förstärkning av reservationsanslaget till vapen och am- munition m. m.		*2,309,000
3	Fortsatt anskaffning av handvapen och kulsprutemate- riel, <i>reservationsanslag</i>		*1,595,000
4	Anskaffning av gasskydd, <i>reservationsanslag</i>		180,000
5	Åtgärder för industriens krigsorganisation, <i>reservations- anslag</i>		100,000
6	Övningar med viss teknisk utrustning, <i>reservationsanslag</i>		80,000
7	Anskaffning av signalmateriel för artilleriet, <i>reservations- anslag</i>		100,000
8	Försök med mätmateriel, <i>reservationsanslag</i>		60,000
	Säger för vapen och ammunition	3,520,000	4,424,000
	G. Byggnader och ingenjörmateriel.		
1	Byggnader, övningsfält och skjutbanor, <i>reservationsanslag</i>	2,163,300	
2	Förstärkning av reservationsanslaget till byggnader, öv- ningsfält och skjutbanor		1,081,700
3	Kostnader till följd av uppskjutande tillsvidare av arbe- tena å uppförande av kasernetablissemang för Södra skånska infanteriregementet, <i>reservationsanslag</i>		9,000
4	Förbättringar å vissa skjutbanor, <i>reservationsanslag</i> ..		25,000
5	Inköp av vissa byggnader å Malmslätt, <i>reservationsanslag</i>		25,000
6	Förbättrade anordningar för rening av avloppsvattnet från flygkompaniets etablissemang å Malmslätt, <i>reser- vationsanslag</i>		36,000

* Beloppet redan beviljat av riksdagen.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
7	Uppvärmningsanläggning inom Norrlands dragonregementes kasernetablissemang, <i>reservationsanslag</i>		75,000
8	Ingenjörmateriel utom flygmateriel, <i>reservationsanslag</i> ..	96,600	
9	Förstärkning av reservationsanslaget till ingenjörmateriel utom flygmateriel		95,200
10	Underhåll av flygmaterielen, <i>reservationsanslag</i>		848,600
11	Försök med ny ingenjörmateriel, <i>reservationsanslag</i>		94,000
12	Radiomateriel, <i>reservationsanslag</i>		120,000
13	Arméns brevduveväsende, <i>reservationsanslag</i>		4,400
	Säger för byggnader och ingenjörmateriel	2,259,900	2,413,900
	H. Diverse.		
1	Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>	460,000	
2	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	350,000	
3	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	50,000	
4	Semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare, <i>förslagsanslag</i>		135,000
5	Vissa kostnader i samband med generalstabens samt artilleri- och ingenjörhögskolans inflyttning i nya lokaler, <i>reservationsanslag</i>		* 60,500
6	Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid lantförsvaret, <i>förslagsanslag</i>		6,000,000
	Säger för diverse	860,000	6,195,500
	Säger för lantförsvaret	78,259,686	20,845,200
	3. Sjöförsvaret.		
	A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.		
1	Marinförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>	225,970	
2	Marinförvaltningens verksamhet		36,400
3	Avlöning till personal vid kårer och stater m. fl., <i>förslagsanslag</i>	* 14,400,000	
4	Extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna		75,000
5	Rekryteringskostnader, <i>förslagsanslag</i>	192,400	
6	Marinens reservstat, <i>förslagsanslag</i>	* 53,000	
7	Marinens reservpersonal, <i>förslagsanslag</i>	151,700	
8	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	100,000	
9	Höjning av dagtraktamenten, <i>förslagsanslag</i>		30,000
10	Flyttningersättning, <i>förslagsanslag</i>	45,000	
11	Resestipendier, <i>reservationsanslag</i>	—	
	Säger för avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.	15,168,070	141,400

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varom utlåtande framdeles kommer att avgivas.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.			
1	Penningbidrag och penningtillskott, <i>förslagsanslag</i>	139,400	
2	Understöd åt vissa värnpliktigas familjer, <i>förslagsanslag</i>	20,000	
3	Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	150,000	
Säger för de värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning		609,400	
C. Undervisning, understöd, expenser m. m.			
1	Undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m., <i>reservationsanslag</i>	28,300	
2	Understöd åt föreningar, <i>reservationsanslag</i>	19,000	
3	Skrivmaterialier och expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	326,400	
4	Förstärkning av reservationsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m.		97,400
5	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	80,624	
6	Biblioteksverksamheten för underbefäl och manskap vid marinen, <i>reservationsanslag</i>		6,000
7	Fackutbildningskurs för marinläkarstipendiater över stat och värnpliktiga läkare vid marinen		2,800
8	Marinläkarkurs		11,000
Säger för undervisning, understöd, expenser m. m.		454,324	117,200
D. Förplägnad, beklädnad m. m.			
1	Förplägnad, <i>förslagsanslag</i>	2,747,100	
2	Beklädnad, <i>reservationsanslag</i>	773,300	
3	Förstärkning av reservationsanslaget till beklädnad		594,400
4	Kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m., <i>reservationsanslag</i>	111,000	
5	Förstärkning av reservationsanslaget till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m.		72,200
6	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., <i>reservationsanslag</i>	621,000	
7	Förstärkning av reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m.		285,500
Säger för förplägnad, beklädnad m. m.		4,252,400	952,100
E. Övningar.			
1	Flottans krigsberedskap och övningar, <i>reservationsanslag</i>	4,142,800	
2	Förstärkning av reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar		708,000

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
3	Kustartilleriets krigsberedskap och övningar, <i>reservationsanslag</i>	512,400	
4	Förstärkning av reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar		177,700
5	Krigsövningar vid kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>	20,000	
6	Lega och furagering m. m. för hästar vid kustartilleriet		75,000
	Säger för övningar	4,675,200	960,700
F. Sjukvård.			
1	Sjukvård för marinen, <i>reservationsanslag</i>	250,000	
G. Flytande materiel och byggnader.			
1	Underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m., <i>reservationsanslag</i>	*3,000,000	
2	Förstärkning av reservationsanslaget till underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m.		*4,141,000
3	Flottans ersättningsbyggnad, <i>reservationsanslag</i>		**5,600,000
4	Fullföljande av arbetena på en docka å Beckholmen, <i>reservationsanslag</i>		629,000
5	Vissa kajarbeten vid flottans station i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>		48,000
6	Inventarietrustning för flygstation, <i>reservationsanslag</i> ..		20,700
7	Befästningar, kustartilleriets kaserner m. m., <i>reservationsanslag</i>	336,150	
8	Förstärkning av reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m.		168,100
9	Kustartilleriets materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	418,600	
10	Förstärkning av reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m.		355,800
11	Konservering av Ny Älvsborgs fästning, <i>reservationsanslag</i>		16,000
	Säger för flytande materiel och byggnader	3,754,750	10,978,600
H. Artilleri-, min-, torped-, gnist-, flyg- och annan teknisk materiel.			
1	Skjut- och materielförsök samt inskjutning av kanoner, <i>reservationsanslag</i>	50,000	
2	Eldledningsmateriel för flottan, <i>reservationsanslag</i>		475,000
3	Eldledningsmateriel för kustfästningarnas luftvärnskanoner, <i>reservationsanslag</i>		45,000

* Beloppet redan beviljat av riksdagen.

** Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varom utlåtande framdeles kommer att avgivas.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
4	Revidering av äldre brisansrör för flottan, <i>reservationsanslag</i>		40,000
5	Revidering av äldre brisansrör och dubbelrör vid kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>		25,000
6	Revidering av kustfästningarnas äldre krut m. m. samt ersättning för äldre kasserat krut, <i>reservationsanslag</i>		50,000
7	Svepmateriel för flottan, <i>reservationsanslag</i>		60,900
8	Minmateriel för marinen, <i>reservationsanslag</i>		75,000
9	Försök med minmateriel, <i>reservationsanslag</i>		25,000
10	Prövning och undersökning av brisanta sprängämnen, <i>reservationsanslag</i>		25,000
11	Torpeder, <i>reservationsanslag</i>		142,000
12	Torpedsikten och orderapparater m. m., <i>reservationsanslag</i>		55,000
13	Modernisering av flottans radiostationer, <i>reservationsanslag</i>		79,850
14	Underhåll av flygmaterielen, <i>reservationsanslag</i>		582,500
15	Fallskärmar, <i>reservationsanslag</i>		15,000
16	Försök med teknisk materiel, <i>reservationsanslag</i>		50,000
	Säger för artilleri-, min-, torped-, gnist-, flyg- och annan teknisk materiel	50,000	1,745,250
I. Sjökarteverket.			
1	Avlöning till sjökarteverkets personal, <i>förslagsanslag</i> ..	176,440	
2	Omkostnader för sjömätningstväsendet, <i>reservationsanslag</i>	49,000	
3	Utförande av sjömätningar, <i>reservationsanslag</i>		275,700
4	Omkostnader för kontroll- och undersökningstväsendet, <i>reservationsanslag</i>	12,000	
5	Förstärkning av reservationsanslaget till omkostnader för kontroll- och undersökningstväsendet		3,000
6	Tidskriften »Underrättelser för sjöfarande», <i>reservationsanslag</i>		31,000
7	Internationella hydrografiska byrån, <i>förslagsanslag</i>		8,500
	Säger för sjökarteverket	237,440	318,200
J. Diverse.			
1	Utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m., <i>reservationsanslag</i>	16,000	
2	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	110,000	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
3	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	35,000	
4	Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>	1,480	
5	Semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare, <i>förslagsanslag</i>		125,000
6	Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid sjöförsvaret, <i>förslagsanslag</i>		3,450,000
	Säger för diverse	162,480	3,575,000
	Säger för sjöförsvaret	29,614,064	18,788,450
	4. Gemensamma anslag.		
1	Försvarsväsendets lönenämnd		30,000
2	Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>		* 12,000
	Säger för gemensamma anslag		42,000
	Summa	108,169,250	39,725,650

* Av Kungl. Maj: föreslaget belopp, varom utlåtande framdeles kommer att avgivas.